

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

ПРОГРАМА „ОБРАЗОВАНИЕ“ 2021-2027

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
чрез подбор на проектни предложения
BG05M2OP001-3.003
„ДОСТЪП НА УЯЗВИМИ ГРУПИ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ
ПЕРСОНАЛ ДО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ”

2025 г.

Съдържание

1. Наименование на програмата:	4
2. Наименование на приоритета и специфичната цел:	4
3. Номер и наименование на процедурата:	4
4. Измерения по кодове:	4
5. Териториален обхват:	4
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:	4
7. Индикатори (показатели):	9
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо):	12
9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:	12
10. Процент на съфинансиране:	13
11. Допустими кандидати:	13
11.1. Критерии за допустимост на кандидатите	13
11.2. Недопустими кандидати	20
12. Допустими партньори (ако е приложимо):	22
12.1. Критерии за допустимост на партньорите	22
12.2. Недопустими партньори:	24
12.3. Изпълнители	24
13. Дейности, допустими за финансиране:	24
14. Категории разходи, допустими за финансиране:	37
14.1. Условия за допустимост на разходите	38
14.2. Допустими разходи	40
14.3. Недопустими разходи:	48
15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):	49
16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):	50
17. Хоризонтални принципи:	58
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):	59
19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):	59
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):	59
21. Ред за оценяване на проектите предложения:	59
22. Критерии и методика за оценка на проектите предложения:	61
23. Начин на подаване на проектите предложения/концепциите за проектни предложения:	61
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:	63
25. Краен срок за подаване на проектите предложения:	65
26. Допълнителна информация:	66

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОБРАЗОВАНИЕ
2021-2027

27. Приложения към Условието за кандидатстване:.....	68
--	----

1. Наименование на програмата:

Програма „Образование“ 2021-2027 г. (ПО)

2. Наименование на приоритета и специфичната цел:

Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“

СЦ по чл. 4, пар. 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1057 - Подобряване на качеството, приобщаващия характер, ефективността и съответствието на системите за образование и обучение с нуждите на пазара на труда, включително чрез валидиране на неформалното и информалното учене, така че да допринасят за придобиването на ключови компетентности, включително предприемачески и цифрови умения, също и чрез насърчаване на въвеждането на дуални системи на обучение и чиракуване

3. Номер и наименование на процедурата:

BG05SFPR001-3.003 „ДОСТЪП НА УЯЗВИМИ ГРУПИ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ ДО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ“

4. Измерения по кодове¹:

Код по измерение Област на интервенция: 150, 154

Код по измерение Форма на подкрепа: 01

Код по измерение Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост: 33

Код по измерение Допълнителни тематични области във връзка с ЕСФ+: 01, 10

Код по измерение Равенство между половете във връзка с ЕСФ+, ЕФРР, КФ и ФСП: 02

5. Териториален обхват:

Дейностите по настоящата процедура следва да се изпълняват на територията на Република България.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Завършването на висше образование осигурява много по-добри перспективи за успешна професионална и житейска реализация за всеки човек. Все по-често икономиките на държавите от ЕС изискват по-висококвалифицирана работна сила. Същевременно, обаче, по данни от Доклад „Висшето образование в България: Ситуационен анализ и препоръки относно насоката на политиките“² на Световната банка броят на записаните във висшето образование в страната намалява значително през последните години и това може да окаже негативно влияние върху икономиката, която се стреми да стане по-конкурентоспособна. В допълнение, България е страната от Европейското пространство за висше образование

¹ Съгласно Приложение I на Регламент (ЕС) 2021/1060 за процедурата: код 150 Подкрепа за висшето образование (с изключение на инфраструктурата); код 154 Мерки за подобряване на достъпа на маргинализирани групи като ромите до образование, заетост и насърчаване на социалното им приобщаване; код 01 Безвъзмездни средства; код 33 Без териториална насоченост; код 01 Принос към зелени умения и работни места и „зелена“ икономика; код 10 Преодоляване на предизвикателствата, установени в рамките на европейския семестър; код 02 Интегриране на принципа на равенство между половете.

² Доклад „Висшето образование в България: Ситуационен анализ и препоръки относно насоката на политиките“ на Световна банка

(ЕПВО), в която лицата от най-уязвимите социални групи са най-слабо представени във висшето образование, като се наблюдава постоянен дисбаланс между двата пола на ниво специалности в сектора. В тази посока Световна банка прави следните препоръки: „Подкрепата на участието на уязвими групи във висшето образование трябва да се справи не само с финансовите бариери, но и с липсата на мотивация и насоки. В този смисъл, видовете действия, които могат да бъдат разгледани, включват подкрепата на програми за преход между средните училища с висок дял ученици от уязвими групи и висшите училища. Такива могат да бъдат общностни програми за срещи със студенти от висши училища, летни дейности или посещения на ученици в сградите на университети. За да се преодолеят недостатъците, произтичащи от ниското качество на предуниверситетското образование, които могат да засегнат повече лица, живеещи в по-маргинални региони, могат да бъдат въведени програми за държавно финансиране за целеви коригиращи часове за учениците с по-висока ангажираност и по-добро представяне в местните училища и по този начин да се подпомогне подготовката им за националните зрелостни изпити.“

Един от най-съществените фактори, възпрепятстващ достъпа до висше образование, са **ограничените материални възможности** на желаещите да учат и техните семейства. Този фактор може да се разглежда в два аспекта. Първо, като липсата на средства за целенасочена подготовка, вкл. допълнителни занимания, която повишава значително шансовете за успех при кандидатстване. И второ, като недостиг или липса на достатъчно средства за издръжка по време на следването.

Приемът във висше образование в България се извършва въз основа на конкурсен изпит или след решение на академичния съвет могат да се приемат и без конкурсен изпит кандидат-студенти, издържали успешно държавните зрелостни изпити съгласно Закона за предучилищното и училищното образование³. Учениците, които искат да продължат образованието си във висше училище, трябва да преминат успешно два задължителни зрелостни изпита, за да получат диплома. Единият е по български език и литература, а другият трябва да бъде избран от учениците от останалите предмети в учебната програма⁴. Някои висши училища имат допълнителни приемни изпити, както например тези, които предлагат програми по „Медицина“ и „Фармация“. Повечето висши училища, обаче, приемат кандидат-студенти въз основа на оценките им от зрелостните изпити.

В Доклада на ЕК за България 2023 г.⁵ в рамките на европейския семестър се посочва, че процентът на завършилите висше образование е нисък. Тази тенденция се потвърждава и в Доклада на ЕК за България 2024 г.⁶ в рамките на европейския семестър като е отбелязано, че делът на завършилите висше образование се подобрява, но остава все още нисък спрямо средния за ЕС. Също така в Приложение 17 от Доклада на ЕК България за 2024 г., в което се представя регионалната икономическа и социална динамика в страната, е посочено следното предизвикателство „С изключение на българския столичен регион, всички региони са в „капан за развитието на таланти“. Тези региони са изправени пред рязък спад на населението в трудоспособна възраст и нисък и намаляващ дял на хората с висше образование (образование след завършено средно образование). В някои български региони през 2023 г. по-

³ Чл. 68, ал. 4 от Закона за висшето образование.

⁴ Евридика, Оценка на общото средно образование в България. https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/assessment-general-upper-secondary-education-8_en

⁵ Доклад на ЕК за България 2023 г.

⁶ https://commission.europa.eu/publications/2024-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en

малко от една четвърт от хората на възраст 25—64 години са завършили висше образование: Северозападен (21 %), Югоизточен (22,9 %) и Южен централен (24,9 %)“.

Според данните от **Доклада на ЕК за България 2024 г.** преждевременното напускане на училище продължава да намалява. То продължава да бъде особено високо в селските райони и при ромите (Агенция за основните права, 2022 г.). Във връзка с тези регионални предизвикателства на европейско ниво Европейската комисия стартира **Механизъм за насърчаване на таланти** през 2023 г. Очаква се той да помогне на регионите на ЕС, засегнати от ускореното намаляване на населението в трудоспособна възраст и намаляващия дял на хората с висше образование, да обучават, задържат и привличат хора с умения и компетентности, които са им необходими за справяне с въздействието на демографския преход. В този смисъл настоящата операция ще подпомогне реализацията на специфичната препоръка в Доклада на ЕК за България 2024 г. „*Да подобри образованието и обучението, включително за групите в неравностойно положение...*“ чрез насочването на финансов ресурс към осигуряването на достъп до висше образование на уязвими групи. Това ще подкрепи отделните български региони да ограничат мащабите на „*капана за развитието на таланти*“ чрез увеличаване броя на хората с висше образование сред групите в неравностойно положение и задържането им в тези региони благодарение на по-добрите им перспективи за успешна интеграция на пазара на труда в следствие на придобитата по-висока образователна степен и квалификация.

Съгласно **Доклада на ЕК за България 2023 г.**⁷ учителската общност е една от най-възрастните в ЕС и се очертава **недостиг на учители**. Около половината от учителите са на възраст 50 или повече години. Недостигът на учители е налице особено в селските райони, където концентрацията на ученици в неравностойно положение е по-висока. Също така в **Обзора на образованието и на обучението за 2023 г.**⁸ се констатира, че привличането на завършилите средно образование с отлични резултати в програми за обучение на учители представляват предизвикателство.

Съгласно Доклад „**Висшето образование в България: Ситуационен анализ и препоръки относно насоката на политиките**“ на Световната банка⁹ от ключово значение е разширяването на участието във висшето образование, за да се даде възможност за повишаване на квалификацията на населението и осигуряване на добро качество на образованието и научните изследвания, предоставяни от висшите училища. Подкрепата за участие на уязвими групи във висшето образование трябва да се справи не само с финансовите бариери, но и с липсата на мотивация и насоки. Социално-културният контекст също може да обезкуражи участието в университетско образование, ако то не се възприема като възможен път за младите хора и техните семейства. Предвидените дейности по операцията целят подкрепа на ученици и лица от уязвими групи за социално включване чрез създаване на условия за преход от средно към висше образование, и на образователни медиатори, помощници на учителя и на друг непедagogически персонал за придобиване на висше образование, подобряване на възможностите за личностна и професионална реализация и задържането им като педагогически специалисти в системата на предучилищното и училищното образование. Дейностите са насочени както към повишаване

⁷Доклад на ЕК за България 2023 г.

⁸Обзор на образованието и на обучението за 2023 г. - България

⁹ Доклад „Висшето образование в България: Ситуационен анализ и препоръки относно насоката на политиките“ на Световна банка

на интереса към висшето образование и осигуряване на подготовка за успешното кандидатстване във висши училища, така и към подпомагане процеса на приобщаване и адаптация на студентите от уязвими групи към студентската общност и преодоляване на рисковете от последващо отпадане от системата на висшето образование, поради социално-икономически причини.

Тенденциите в развитието на висшето образование през последните години са свързани преди всичко с постоянно намаляващия брой на записаните студенти. Все повече младежи избират да следват и в чуждестранни университети. В тази връзка **Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 г.**¹⁰ отчита необходимост от ориентиране на кандидат-студентските кампании и на цялостната организация на висшето образование не само към непосредствените випускници от средните училища, но и към нетрадиционните обучаеми чрез развитие на форми на учене през целия живот, възможности за съчетаване на учене и работа и/или семейни ангажменти и др.

Приобщаването на **ромите** към образователната система като цяло и към висшето образование в частност продължава да бъде сериозно предизвикателство поради няколко фактора, сред които са училищната сегрегация и пречките, породени от крайната бедност. Според Индикатори за бедност и социално включване през 2020 г.¹¹ на Националния статистически институт, при лицата, определили се като роми - близо 70.0% с начално и без образование са бедни, докато при лицата с висше образование от ромски произход няма нито един беден.

Хората с увреждания са друга уязвима група от гледна точка на равнопоставения достъп до висше образование. Независимо от нормативните облекчения в Закона за висшето образование, участието на хората с увреждания във висшето образование е затруднено. В **Доклада на ЕК за България 2019**¹² е посочено, че над половината от хората с увреждания прекъсват преждевременно своето образование, а едва 13.5% от тях завършват висше образование.

С оглед необходимостта от подкрепа на определени уязвими групи за подобряване на достъпа им до висше образование, основната цел на настоящата операция е:

Подобряване на възможностите за личностна и професионална реализация чрез осигуряване на подготовка за успешното кандидатстване във висши училища (ВУ) на непедagogически персонал и на ученици и лица от уязвими групи без висше образование.

Посочената основна цел ще бъде подкрепена със следните специфични цели:

- Осигуряване на достъп до висше образование в България за ученици от уязвими групи, които да бъдат подпомогнати да завършат средното си образование, и за лица и младежи от целевата група, които да бъдат мотивирани да продължат обучението си за придобиване на образователно-квалификационна степен от висшето образование;
- Подкрепа за обучението на студенти от уязвими групи в първи/втори курс за успешната им интеграция и адаптиране към академичния живот във висше училище;

¹⁰ [Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 година](#)

¹¹ [Индикатори за бедност и социално включване през 2020 година](#), НСИ

¹² [Доклад на ЕК за България 2019](#)

- Подкрепя на образователни медиатори, помощник на учителя и друг непедagogически персонал за придобиване на висше образование, по специалности с педагогически профил.

Предложените цели и дейности по операцията ще подпомогнат постигането на целите по приоритет 1 „Образование и умения“ на **Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030** (НПР БЪЛГАРИЯ 2030) и Цел 5.6. Образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми, на търсещи или получили международна закрила и мигранти на **Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)**. Операцията е в синхрон със **Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 година**, по-конкретно с приоритетната област за осигуряване на достъп до висше образование и учене през целия живот с високо качество, което подпомага личностното развитие и професионалната реализация и предвидената *Мярка 8.1.5 Системни усилия на национално и регионално ниво за преодоляване на съществуващите реални социални и регионални неравенства в достъпа до ВО, напр. чрез подкрепа на подготвителни курсове за кандидат-студенти сред уязвими групи и в определени региони*. Операцията ще допринесе и за изпълнение на оперативна цел „Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми“ по Приоритет 1 „Образование и обучение“ на **Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 - 2030)**. Тя е в съзвучие и с ПРИОРИТЕТ 2.Осигуряване на достъп до приобщаващо образование и осигуряване на възможности за учене през целия живот на **Националната стратегия за хората с увреждания 2021-2030**.

Подкрепата по процедурата ще бъде насочена към преодоляване на следните нужди от инвестиции с висок приоритет, очертани като специфични за страната в **Приложение Г на Доклада за България на Европейския семестър за 2019 г.**:

- подобряване на качеството и приложимостта по отношение на пазара на труда на висшето образование, включително на съвместните научноизследователски дейности и стажовете в предприятия.
- подпомагане на професионалното развитие на учителите и обучаващите и насърчаване на новаторските методи на преподаване и новаторското съдържание с цел оказване на най-добра подкрепа на учениците в неравностойно положение;

Процедурата ще надгради резултатите от изпълнението на процедура „Подкрепа на уязвими групи за достъп до висше образование“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 (ОПНОИР), като ще се избягва всякаква възможност за припокриване/дублиране на представители на целеви групи и участието им в дейности.

По настоящата процедура ще бъде осигурена демаркация с операция от стратегическо значение „Успех за теб“ по ПО, като ще се избягва всякакво припокриване/дублиране между допълнителните обучения за подготовка за държавни зрелостни изпити (ДЗИ) и участващите в тях ученици. Така ученик, включен в допълнителни обучения за подготовка за ДЗИ по даден предмет по проект „Успех за теб“, ще може да се включи в допълнително обучение за подготовка за ДЗИ по настоящата процедура единствено, ако е по друг предмет.

Налице е допълняемост с операции от стратегическо значение „Успех за теб“ и „Силен старт“ по ПО по отношение на назначените образователни медиатори и/или помощник на

учителя, които в рамките на настоящата операция ще могат да получат допълнителна подкрепа за професионално развитие чрез продължаване на образованието им във висше училище по специалности с педагогически профил.

В рамките на операцията няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Настоящата операция може да има единствено допълващ/надграждащ ефект, без да дублира и припокрива национални и международни програми и други процедури, вкл. по Програма „Образование“ 2021-2027. Недопускането на двойно финансиране на дейности и представители на целеви групи ще се спазва както на етап кандидатстване (чрез декларации) и на етап договаряне (чрез проверка за двойно финансиране), така и по време на изпълнението на проектите (чрез проверки за двойно финансиране, анкетни карти, справки за участниците, и др.).

7. Индикатори (показатели)¹³:

Индикатори, чрез които се измерва постигането на целите на процедурата:

За изпълнение

- **ЕЕСО09 Участници с прогимназиален етап на основното образование или по-ниска степен (ISCED 0-2) - 5 466.**

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	1 695
в По-слабо развитите региони	3 771

Индикаторът измерва броя на учениците от втори гимназиален етап, от уязвими групи, които са включени в дейности за подготовка за явяване на ДЗИ или за явяване на кандидатстудентски изпити. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

Индикатор **ЕЕСО09** е задължителен за включване във всяко проектно предложение като се планира по поддействи 2.1.

- **ЕЕС010 Участници със средно образование (ISCED 3) или образование след средното образование (ISCED 4) - 965.**

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	299
в По-слабо развитите региони	666

Индикатор **ЕЕС010** измерва броя на непедagogическия персонал, вкл. образователни медиатори и лицата със средно образование, които получават подкрепа за продължаване на образованието си във висше училище, както и броя на студентите, подкрепени по процедурата. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

¹³Посочват се конкретни изисквания към индикаторите по процедурата, вкл. индикатори, които следва задължително да бъдат включени в проектите предложени, в случай че има такива.

Индикатор **ЕЕСО10** се планира по поддейност 2.2 (по отношение участие на лица и младежи от уязвими групи със средно образование), дейност 3 (по отношение участие на студенти) и дейност 4 (по отношение участие на непедagogически персонал), ако съответните дейности са включени в проектното предложение.

- **ЕЕСО15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) - 1 386.**

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	430
в По-слабо развитите региони	956

Индикаторът измерва броя на представителите на маргинализирани групи като роми, които са включени в дейности 2, 3 и 4 по процедурата, а именно - студенти, лица и младежи със средно образование, ученици от втори гимназиален етап и непедagogически специалисти, вкл. образователни медиатори. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

Индикатор **ЕЕСО15** е задължителен за включване във всяко проектно предложение, като се планира задължително по поддейност 2.1, а по поддейност 2.2 (по отношение участие на лица и младежи от уязвими групи със средно образование), дейност 3 (по отношение участие на студенти) и дейност 4 (по отношение участие на непедagogически персонал), само ако такива дейности са включени в проектното предложение.

Специфичен за процедурата индикатор за изпълнение:

- **(микроиндикатор) ИП 3.21 Брой лица, подкрепени с дейности за преход към висше образование - 6 431.**

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	1 994
в По-слабо развитите региони	4 437

Индикаторът измерва броя на учениците от втори гимназиален етап и лицата със средно образование, от уязвими групи, и на непедagogическия персонал със средно образование, вкл. образователни медиатори, които са включени в дейности за подготовка за явяване на ДЗИ или за явяване на кандидатстудентски изпити по процедурата. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало.

Микроиндикатор ИП 3.21 се планира задължително по дейност 1 (по отношение участие на ученици от втори гимназиален етап и лица и младежи със средно образование) **и по дейност 4** (по отношение участие на непедagogически персонал).

За резултат

Специфичен за процедурата индикатор за резултат:

- **(микроиндикатор) ИР 3.15 Брой лица, подкрепени с дейности за преход към висше образование, които са преминали държавен зрелостен изпит/кандидатстудентски изпит - 5 787.**

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	1 794
в По-слабо развитите региони	3 993

Индикаторът измерва броя на учениците от втори гимназиален етап и лица със средно образование, от уязвими групи, и на непедagogическия персонал със средно образование, вкл. образователни медиатори, които в резултат на получената подкрепа за продължаване на образованието им, са преминали държавен зрелостен изпит/кандидатстудентски изпит и са заплатили такса за участие в класиране във висше училище.

Индикатор **ИР 3.15** е задължителен за включване във всяко проектно предложение.

ВАЖНО!!!

Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН) не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидата. В секция 5 „Индикатори“ от Формуляра за кандидатстване в ИСУН кандидатите следва да включат в своето проектно предложение всички задължителни индикатори за изпълнение и за резултат, както и останалите относими индикатори, които съответстват на планираните в проекта дейности и включените целеви групи. Тези изисквания са условия за допустимост на проектните предложения по процедурата и неспазването им ще доведе до отхвърляне на проектите.

Избира се индикаторът за съответната категория регион (напр. „Участници с прогимназиален етап на основното образование или по-ниска степен (ISCED 0-2) (По-слабо развит) и се посочва брой на лицата по индикатора за конкретното проектно предложение. Обосновка за определяне на съответния индикатор се дава в дейностите, по които е планиран индикаторът, въз основа на представен от кандидата **Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи**, в който е описан конкретният подход по идентифициране на лицата от уязвими групи, съответно непедagogическия персонал, и конкретните действия за мотивирането им за включване в дейностите по проекта. В Механизма за идентифициране и мотивиране на целевите групи кандидатът декларира, че целевите групи, които ще участват в дейностите по проектното предложение са идентифицирани и стойностите на заложените индикатори са реалистично планирани съобразно идентифицираните целеви групи. Механизмът се представя/описва в едноименното поле на секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване.

Базовата стойност на всички индикатори, които кандидатите залагат в секция 5 „Индикатори“ от Формуляра за кандидатстване, следва да е „0“ (нула)”. Целевата им стойност следва да е цяло число.

ВАЖНО!!

Изискванията за индикаторите са част от критериите за оценка на проектното предложение. При неизпълнение на одобрени индикатори, съгласно чл. 70, ал. 1, т. 7 на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено

управление (ЗУСЕФСУ), финансовата подкрепа със средства от ЕФСУ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция.

Кандидатът и партньорът/ите на етап кандидатстване декларират съгласие за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от Управляващия орган (УО) и от НСИ (задължително условие за НСИ, съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009, за предоставяне на статистически данни) в раздел II. от Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (*Приложение I към Условиата за кандидатстване*), както в процеса на кандидатстване, така и за целия период на изпълнение на програмата.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо):

Общият бюджет по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е **35 679 631 лева**.

Средства от ЕСФ - 29 281 904 лева

Национално съфинансиране - 6 397 727 лева

Компонент 1 – По-слабо развити региони (Северозападен район, Северен централен район и Североизточен район)¹⁴: **17 224 649 лв.**

Компонент 2 - По-слабо развити региони (Югоизточен район и Южен централен район): **11 483 099 лв.**

Компонент 3 – Регион в преход (Югозападен район): **6 971 883 лв.**

Бюджетът на операцията се планира и отчита спрямо различните категории региони за планиране от ниво NUTS 2.

Управляващият орган на ПО 2021-2027 си запазва правото да направи промени в посочените средства, вкл. между компонентите след оценка на проектните предложения, както и да не предостави посочената по-горе сума при недостатъчен брой качествени проектни предложения.

9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проект по настоящата процедура: **250 000 лева**.

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проект по настоящата процедура: **750 000 лева**.

ВАЖНО!!

В минималния и максималния размер на безвъзмездна финансова помощ се включват планираните преки и непреки разходи на проектното предложение. На етап кандидатстване всеки кандидат във формуляра за кандидатстване следва да планира

¹⁴ Съгласно Споразумението за партньорство 2021-2027 г., одобрено от ЕК <https://eufunds.bg/bg/taxonomy/term/867>, България се ангажира да разпредели 50% от общото европейско финансиране (без средствата за техническа помощ и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица) за всички по-слабо развити региони на страната по ЕФРР, ЕСФ + и КФ за трите региона в Северна България – Северозападен, Северен-централен и Североизточен райони за планиране

преките си разходи, като има предвид следното относно определянето размера на непреките разходи:

- за проектни предложения с БФП от 250 000 до 400 000 лв. – непреките разходи се определят като единна ставка 12 % от допустимите преки разходи. В този случай преките разходи по проекта не могат да бъдат по-малко от 223 214,29 лв. и повече от 357 142,86 лв.

- за проектни предложения с БФП от 400 001 до 750 000 лв. – непреките разходи се определят като единна ставка 11 % от допустимите преки разходи. В този случай преките разходи по проекта не могат да бъдат по-малко от 360 361,26 лв. и повече от 675 675,68 лв.

- в частния случай, когато преките разходи по проекта са от 357 142,87 лв. до 360 361,25 лв. се прилага единна ставка 12% от преките разходи, но стойността на непреките разходи се определя до максималния размер, при който е спазено изискването размерът на БФП (сумата на преките и непреките разходи) да не надхвърля 400 000 лв.

10. Процент на съфинансиране¹⁵:

По настоящата процедура не се изисква съфинансиране от страна на кандидата.

11. Допустими кандидати:

11.1. Критерии за допустимост на кандидатите

Допустими кандидати по настоящата процедура чрез подбор на проектни предложения съгласно одобрените Методология и критерии за подбор на операция „Достъп на уязвими групи и непедagogически персонал до висше образование” от Четвъртото заседание на Комитета за наблюдение на ПО (проведено в периода от 26-28.11.2024 г.), са:

- Училища от средното образование;

- Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за осъществяване на дейност в обществена полза по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ).

Кандидатът следва да е юридическо лице със самостоятелна правосубектност и да има седалище и адрес на управление на територията на Република България. Не са допустими по процедурата кандидати, които са клонове на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Училища от средното образование

Допустими по настоящата процедура са **училища от средното образование** по чл. 38, ал. 1, т. 3 и т. 5, чл. 39, ал. 2, т. 1, т. 2 и т. 3, чл. 40 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), **вписани в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование¹⁶**, които осигуряват условия за завършване на клас от втори гимназиален етап и/или за придобиване на средно образование съгласно чл. 25 от ЗПУО. В случай, че училището от средното образование е **частно училище по чл. 40**

¹⁵Посочва се процентът на безвъзмездната финансова помощ (европейско и национално съфинансиране) и на съфинансирането от страна на бенефициентите (ако е приложимо).

¹⁶ Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, създаден в изпълнение на чл. 345 от ЗПУО и Наредба № 2 от 24 януари 2017г. за Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование <https://ri.mon.bg/home>.

от ЗПУО – същото следва да е включено в системата на държавното финансиране¹⁷. В тази връзка частните училища от средното образование са допустими само в рамките на дейностите за тези ученици от допустимите по настоящата процедура целеви групи, за които се предоставя държавната субсидия.

Проверката за допустимост на училища от средното образование се прави служебно от страна на оценителната комисия в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование съгласно чл. 345 от ЗПУО, в Регистър БУЛСТАТ или в друг регистър (например НЕИСПУО). Проверката за лицата, представляващи училищата, се извършва в Регистър БУЛСТАТ и/или в ТРРЮЛНЦ.

Проверката за частни училища по чл. 40 от ЗПУО се извършва служебно и в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ), Регистър БУЛСТАТ, или в други публични регистри, по наличните в регистъра устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние или решение по вписване, удостоверяващи статута на частното училище). Частното училище представя към проектното предложение и заповед на министъра на образованието и науката за включване в системата на държавното финансиране, в случай че документът не е публично оповестен. В случай че цитираната заповед на министъра на образованието и науката е публично оповестена, се посочва публичният източник за проверка от страна на оценителната комисия в секция 2. „Данни за кандидата“ в поле „Допълнително описание“ на Формуляра за кандидатстване.

За училище – кандидат по настоящата процедура партньорството не е задължително, но е препоръчително!

Едно училище може да участва само в едно проектно предложение – като кандидат или като партньор. Едно училище може да участва в изпълнението на всички допустими дейности, съгласно изискванията, посочени в т.13 и т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване.

Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ)

ЮЛНЦ – допустими по настоящата процедура следва:

- да са регистрирани по реда на ЗЮЛНЦ като юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза с цели и предмет на дейност в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи и да са действащи и работещи организации за постигане на целите си по предмета им на дейност най-малко 2 години преди датата на подаване на проектното предложение по процедурата, видно от устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние или решение по вписване;
- да имат опит в изпълнение на дейности, сходни или идентични с тези по процедурата и/или участие в изпълнението на поне един приключен проект в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи преди датата на обявяване на процедурата.

Проверката за ЮЛНЦ се извършва служебно в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ), Регистър БУЛСТАТ или в други публични регистри, както и по представените документи, доказващи опит в изпълнение на

¹⁷ Съгласно чл. 10 от ЗПУО и Глава Десета „Финансиране на частните детски градини и училища“ от Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Съгласно чл. 10, ал. 4 от ЗПУО „Частните детски градини и частните училища, които са включени в системата на държавно финансиране, осигуряват възможност 20 на сто от приеманите в тях деца и ученици, в това число деца и ученици с изявени дарби и/или със специални образователни потребности, да се обучават без заплащане на дейностите по ал. 3“.

сходни или идентични дейности с тези по процедурата и/или участие в изпълнението на поне един проект в сферата на образованието и/или работа с уязвими групи през последните две години преди датата на обявяване на процедурата (примерни документи са писма, препоръки, договори, споразумения, меморандуми, проекти, други приложими).

В случай, че документите са налични в други публични регистри ЮЛНЦ посочва източниците на информация или прилага документите в ИСУН. Удостоверението за актуално състояние на ЮЛНЦ следва да е издадено не по-рано от 3 месеца преди крайната дата на кандидатстване.

В случай че ЮЛНЦ е било регистрирано в частна полза, но към датата на подаване на проектното предложение вече е пререгистрирано в обществена полза съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗЮЛНЦ и отговаря на изискването да има най-малко 2 години дейност в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи, допустимостта се проверява в ТРРЮЛНЦ и/или на база представените в ИСУН документи по т. 9 и т. 10 от Група I „Критерии за оценка на административно съответствие“ от Критерии и методология за оценка на проектни предложения по настоящата процедура (*Приложение X към Условиата за кандидатстване*).

!!! В тази връзка ЮЛНЦ следва да са извършвали дейност през последните две финансови години. За доказване на общественополезната си дейност ЮЛНЦ трябва да са обявили документите по чл. 40, ал. 3 от ЗЮЛНЦ (Годишен доклад за дейността с финансови отчети) за последните две приключили финансови години към датата на кандидатстване.

ЮЛНЦ следва да отговаря на изискванията за предоставяне на минимална помощ, в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/2831 относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОВ L от 15.12.2023 г.) за допустимата за него дейност по настоящата процедура – дейност 1, подробно описани в т. 16 „Приложим режим на минимални/държавни помощи“ от настоящите Условия за кандидатстване. Всички обстоятелства, свързани с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/2831, се декларират в **Декларация за минимални помощи** (*Приложение V към настоящите Условия за кандидатстване*). Декларацията за минимални помощи се представя от ЮЛНЦ на етап кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение – преди сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в декларираните на етап кандидатстване обстоятелства¹⁸. На етап оценка на проектното предложение проверката за допустимост по отношение съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/2831 ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за минимални помощи и във Формуляра за кандидатстване - раздел „Данни за кандидата“, „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“. Оценителната комисия ще извърши проверка дали кодът на организацията кандидат - ЮЛНЦ не попада в забранителния режим на Регламент (ЕС) 2023/2831. Подробна проверка на декларираните обстоятелства ще се извършва преди сключването на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Икономическата дейност за ЮЛНЦ по процедурата следва да се посочи във Формуляра за кандидатстване в раздел „Данни за кандидата“, полета „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“, както и да се декларира от ЮЛНЦ в т. 4 и т.5 от Декларацията за минимални помощи. Кодът на организацията-ЮЛНЦ по КИД 2008 се

¹⁸ Декларират се обстоятелства за период от три предходни години спрямо датата на подаване на проектното предложение/ датата на сключване на административния договор за БФП (например проектното предложение се подава на 24 април 2024 г., като декларираните обстоятелства обхващат 3 годишен предходен период от 25 април 2021 година до 24 април 2024 г. включително).

определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване.

За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 - <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf>, като оценителната комисия извършва служебна проверка в НСИ, в случай на необходимост (например при несъответствие между кода, посочен в поле „Код на организацията по КИД” в раздел „Данни за кандидата” от Формуляра за кандидатстване и кода, посочен в Декларацията за минимални помощи, когато е налице и след изпращане на уведомление за установени нередовности до кандидата).

ВАЖНО!!!

В случай, че ЮЛНЦ не е изпълнявало икономически дейности за последните три години, видно от представените счетоводни отчети към Годишния отчет за дейността (ГОД), следва да има предвид, че съгласно т.7-12 от Известието във връзка с чл.107,§1 от ДФЕС кандидатите /партньорите – ЮЛНЦ се считат за предприятия по смисъла на европейското право за защита на конкуренцията, независимо от правния им статут, по отношение изпълнението на дейност 1 по настоящата процедура. ЮЛНЦ не попадат в приложното поле на разпоредбата на т. 28 Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл.107 от ДФЕС (2016/С 262/01) във връзка с нестопанския характер на общообразователната услуга, която се финансира предимно с публични средства, тъй като не са нито преимуществено финансирани от държавата, нито дейността им е контролирана от нея. ЮЛНЦ са субекти, действащи от свое име, за своя сметка и преди всичко по своя инициатива по отношение извършването на конкретни дейности, включително идентифицирането и мотивирането на представители на целевите групи, предвидено в рамките на Дейност 1. В тази връзка Дейност 1 е със стопански характер за ЮЛНЦ, поради което към разходите, които те извършват за изпълнението на Дейност 1 следва да се прилага режима на „минимална помощ“.

ВАЖНО!!!

ЮЛНЦ може да участва като кандидат в едно проектно предложение (в задължително партньорство с училище) и като партньор в повече проектни предложения.

ЮЛНЦ може да участва в изпълнението на допустимите дейности, съгласно изискванията, посочени в т. 13 от настоящите Условия за кандидатстване и изискванията посочени в т. 16 от тези Условия за кандидатстване.

Всички изброени по-горе обстоятелства за училища и ЮЛНЦ са критерии за допустимост по настоящата процедура и се проверяват на етап административно съответствие и допустимост.

Изисквания към проектното предложение

ВАЖНО!! Кандидат по настоящата процедура може да подаде само едно проектно предложение! В случай, че кандидат е подал повече от едно проектно предложение, оценителната комисия разглежда само последното постъпило проектно предложение, което не е оттеглено.

В случай на партньорство на етап кандидатстване към проектното предложение следва да бъде подадена Декларация за партньорство (Приложение II към Условията за кандидатстване), попълнена съгласно образца и подписана от кандидата и всички партньори, в която се описва ролята на кандидата и партньорите. При одобрение на

проектното предложение за финансиране преди подписване на договора за безвъзмездна финансова помощ задължително се представя **Споразумение за партньорство** (*Приложение XVIII към Условиата за изпълнение*), подписано от кандидата и всички партньори, в което детайлно са описани ролята и задълженията на всеки участник в партньорството.

Кандидатите следва да опишат в проектното предложение **как ще се разграничава проектът с други проекти** по Програма „Образование“ 2021-2027 (например с операция от стратегическо значение „Успех за теб“ по ПО 2021-2027 и др.), по ОПНОИР 2014-2020, по национални програми и от други финансови източници с цел избягване на двойно финансиране, и как ще се надградят резултатите от изпълнението на процедура „Подкрепа на уязвими групи за достъп до висше образование“ по ОПНОИР 2014-2020 г., която е със сходен предмет и цели. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Демаркация и допълняемост“ от Формуляра за кандидатстване. За целта кандидатите и техните партньори декларират в **Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора** (*Приложение I към Условиата за кандидатстване*) липса на двойно финансиране и за увереност съгл. чл.73, ал.2, буква е) от Регламент (ЕК) 2021/1060. С цел недопускане на двойно финансиране, в процеса на изпълнение на проектите ще се извършва/проследява демаркацията по отношение на дейностите и целевите групи, финансирани по настоящата процедура и всички други процедури, финансирани по ПО и от други публични национални или международни финансови източници. Недопускането на дублирането на целевите групи и дейности се наблюдава/проверява на етап кандидатстване (чрез декларации), на етап договаряне (чрез проверки за двойно финансиране), а при изпълнението на проектите чрез проверки за двойно финансиране, списъци на участници, дейности, плащания и др.

Място на изпълнение на проектното предложение

Кандидатите следва да имат предвид, че финансирането по процедурата се отпуска по три компонента: Компонент 1: По-слабо развити региони (Северозападен район, Северен централен район и Североизточен район), Компонент 2: По-слабо развити региони (Югоизточен район и Южен централен район) и Компонент 3: Регион в преход (Югозападен район). В тази връзка, мястото на изпълнение на проектното предложение по процедурата е на територията на само един компонент. За целта при попълване на **секция 12 „Е-декларации“** в поле „Място на изпълнение на проектното предложение“ на Формуляра за кандидатстване кандидатът избира само един от трите компонента.

Мястото на изпълнение на проектното предложение е мястото на регистрация на образователната институция – държавно, общинско или частно училище от средното образование. Съгласно чл. 33 от ЗПУО „населеното място, където се намира управлението на училището, чийто официален адрес съвпада с адреса на една от сградите, в която се осъществява образователния процес“ се счита за място на регистрация на образователната институция, респективно за място на изпълнение на проекта.

В случай на партньорство с висше училище, дейностите могат да се изпълняват в мястото на висшето училище, но мястото на изпълнение на проекта е мястото на регистрация на училището от средното образование. В случай на кандидат-ЮЛНЦ, партньорството с училище от средното образование е задължително, следователно мястото на изпълнение на проекта е мястото на регистрация на училището от средното образование. В тази връзка при попълване на секция 1 „Основни данни“, в поле „Местонахождение (Място на изпълнение на проектното предложение)“ **кандидатът посочва/избира населеното място на**

училището от средното образование, независимо от мястото на регистрация на ЮЛНЦ или висшето училище.

В случай че в проектното предложение са включени повече от едно училища от средното образование, мястото на регистрация на всички училища следва да бъде на територията на един и същ компонент и това се счита за място на изпълнение на проектното предложение.

Кандидатът по настоящата процедура трябва:

- да е пряко отговорен за изпълнението на дейностите по проекта;

и

- да разполага с необходимия административен капацитет, както и с финансови ресурси (финансов капацитет) и механизми за устойчивост, позволяващи да се изпълнят предложените в проектното предложение дейности и да се гарантира тяхната финансова устойчивост, съгласно Критерии и методология за оценка на проектни предложения по настоящата процедура (*Приложение X към условията за кандидатстване*).

Административен капацитет:

Екипът за организация и управление на проекта трябва да бъде съобразен със спецификата и обема на заложените дейности. За доказване на административен капацитет, кандидатът следва да представи **автобиографии по образец** (*Приложение IV към Условията за кандидатстване*) на членовете на основния екип за организация и управление, както и да посочи информация в **секция 10 „Екип“** от Формуляра за кандидатстване относно квалификацията и отговорностите на всеки един от предлаганите членове на екипа за организация и управление на проекта. **Основният екип за организация и управление на проекта включва задължително ръководител на проекта, координатор и счетоводител (финансист).** Счита се, че е налице административен капацитет за изпълнение на проекта, когато:

- Ръководителят на проекта има минимум 2 години опит в управлението/изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти;

- всеки от останалите двама членове на основния екип има най-малко 1 година опит в изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти, видно от приложените автобиографии от всеки от членовете на основния екип в секция 13. „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване. В тази връзка в поле „Участие в други програми и проекти/заетост по тях“ от приложените автобиографии следва да е посочен период на изпълнение/участие в проектите, както и заетостта по тях.

По преценка на кандидата и партньорите в екипа за организация и управление на проекта могат да бъдат включени и други позиции, за които не се представят автобиографии на съответните членове, но задължително се описват исканата квалификация и отговорности за тях в секция 10. „Екип“ от Формуляра за кандидатстване.

За целите на процедурата под „сходен тип дейности“ следва да се разбират дейности в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи. Под „сходен тип проект“ следва да се разбират проекти със сходни дейности или проекти в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи. За счетоводителя (финансиста) под „сходен тип дейности“ следва да се разбира извършване на счетоводни/финансови операции съгласно националното законодателство.

При подаване на проектното предложение, кандидатът декларира в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Административен капацитет“ от Формуляра за кандидатстване, че кандидатите и партньорите разполагат с административен капацитет като се посочва опитът на всеки един от членовете на основния екип за организация и управление, описани в секция 10. „Екип“ и представените 3 автобиографии.

Финансови ресурси (финансов капацитет) и механизми за устойчивост:

Финансовият капацитет на кандидата и механизмите за устойчивост следва да позволяват да се изпълнят предложените в проектното предложение дейности и да се гарантира тяхната финансова устойчивост.

Финансовият капацитет на кандидат по настоящата процедура се оценява на база на данните за общия оборот на кандидата – училище или ЮЛНЦ, за последните две приключили финансови години към датата на кандидатстване.

Финансовият капацитет се оценява на база счетоводни документи (финансови отчети от ГОД) за последните две приключили финансови години, както следва:

- от **училище – кандидат** - отчети за касовото изпълнение на бюджета или друг приложим счетоводен документ (за частните училища като отчет за приходите и разходите (ОПР), баланс, отчет за стопанската и нестопанската дейност, отразени в Годишен отчет за дейността - ГОД), съдържащ отчет за изпълнението на бюджета на съответната организация;
- от **ЮЛНЦ – кандидат** – ОПР, баланс, отчет за нестопанската и отчет за стопанската дейност, отразени в ГОД.

Счита се, че кандидатът разполага с **„финансов капацитет“**, в случай че неговият оборот с натрупване през последните две приключили финансови години преди датата на кандидатстване е по-голям или равен на 30 % от стойността на исканото финансиране по проекта. За целите на настоящата процедура под **„годишен оборот“** се разбират нетните приходи от продажби от стопанската дейност (параграф 15 100) плюс приходите от нестопанската дейност за съответната финансова година.

Под **„общ оборот за две приключили финансови години с натрупване“ за кандидат – държавно/общинско училище** следва да се разбира годишното изпълнение на делегирания бюджет за училището, включително и финансирания по проекти извън делегирания бюджет за последните две приключили финансови години и други приходи (раздел „Приходи, помощи и дарения“ от Сборен отчет за касовото изпълнение на училището). За **частни образователни институции** е сумата от годишните обороти за последните две приключили финансови години заедно/съвкупно от стопанската и нестопанската дейности, включително и финансирания по проекти. Нестопанската дейност за целите на процедурата включва изпълнението по получената държавна субсидия съгласно ЗПУО и Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищно образование, включително финансирания по проекти, ако е приложимо.

Под **„общ оборот за две приключили финансови години с натрупване“ за кандидат – ЮЛНЦ** следва да се разбира сумата от годишните обороти на юридическото лице за последните две приключили финансови години заедно/съвкупно за стопанската и нестопанската дейности.

Финансовият капацитет на кандидата се оценява на база представените счетоводни документи и служебната проверка по критерий № 17 в Раздел 1 „Критерии за оценка

на административното съответствие и допустимост“ на Критерии и методология за оценка на проектни предложения по настоящата процедура (*Приложение X към условията за кандидатстване*).

В случай, че исканите документи за удостоверяване на финансов капацитет от кандидати – училища/ЮЛНЦ са налични в МОНИТОРСТАТ на Националния статистически институт, същите се проверяват по служебен път, ако е осигурена възможност за това.

В случай че исканите документи, заверени по реда на Закона за счетоводство, са публично достъпни на други електронни източници, кандидатът следва да предостави линк към източниците, в които документите са налични за целите на оценката на финансовия капацитет. В случай че документът/ите не е/са публично оповестен/и, се прилагат от кандидата в ИСУН.

ВАЖНО!! Когато кандидатът упражнява и стопански дейности, финансирането, разходите и приходите от тези стопански дейности трябва да се отчитат по отделни аналитични сметки за тяхната икономическа дейност. Съотношението на двата вида дейности (стопански и нестопански) и на техните разходи, финансиране и приходи следва да бъде ясно обособено. В тези случаи кандидатите –представят Декларация за разграничаване на неикономическата от икономическата дейност (*Приложение VI към условията за кандидатстване*), в случай че в бюджета на проектното предложение за тях са планирани разходи в режим „непомощ“. а на етапа на договаряне представят счетоводна политика, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност, прикачени в ИСУН (ако е приложимо).

Счита се, че са налице механизми за устойчивост, когато кандидатът е описал във Формуляра за кандидатстване, секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Устойчивост“, начините, чрез които ще осигури възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането по проекта, и е посочил потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни.

11.2. Недопустими кандидати

В процедура чрез подбор на проектни предложения не може да участва и безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на кандидат, за който са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно Закона за обществените поръчки (ЗОП) или който не е изпълнил разпореждане на Европейската комисия (ЕК) за възстановяване на предоставената му неправомерна и несъвместима държавна помощ или по отношение на който са налице обстоятелства, основание за недопустимост, изрично посочени в Условията за кандидатстване, в т.ч.:

а) има задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях към държавата или към общината по седалището на Управляващия орган и на кандидата, или аналогични задължения съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен, доказани с влязъл в сила акт на компетентен орган;

б) е установено, че:

- е представил документ с невярно съдържание, с който се доказва декларираната липса на основания за отстраняване или декларираното изпълнение на критериите за подбор;

- не е предоставил изискваща се информация, свързана с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за подбор;

в) е налице неравнопоставеност в случаите по чл. 44, ал. 5 от ЗОП;

г) е лишен от правото да упражнява определена професия или дейност съгласно законодателството на държавата, в която е извършено деянието;

д) е сключил споразумение с други лица с цел нарушаване на конкуренцията, когато нарушението е установено с акт на компетентен орган;

е) доказано е, че е виновен за неизпълнение на договор за обществена поръчка или на договор за концесия за строителство или за услуга, довело до разваляне или предсрочното му прекратяване, изплащане на обезщетения или други подобни санкции, с изключение на случаите, когато неизпълнението засяга по-малко от 50 на сто от стойността или обема на договора;

ж) е обявен в несъстоятелност или е в производство по несъстоятелност, или е в процедура по ликвидация, или е сключил извънсъдебно споразумение с кредиторите си по смисъла на чл. 740 от Търговския закон, или са е преустановили дейността си ;

з) е установено с влязло в сила наказателно постановление, или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 - 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен.

и) лицата с правомощия за представителство, вземане на решения или контрол спрямо тях са осъдени с влязла в сила присъда за:

- престъпление по чл. 108а, чл. 159а - 159г, чл. 172, чл. 192а, чл. 194 - 217, чл. 219 - 252, чл. 253 - 260, чл. 301 - 307, чл. 321, 321а и чл. 352 - 353е от Наказателния кодекс;

- престъпление, аналогично на посочените по-горе, в друга държава членка или трета страна;

й) се е опитал да:

- повлияе на вземането на решение, свързано с отстраняването, подбора или сключването на договор, включително чрез предоставяне на невярна или заблуждаваща информация, или

- получа информация, която може да ми даде неоснователно предимство в процедурата.

к) е налице конфликт на интереси по смисъла на § 2, т. 21 от допълнителните разпоредби на ЗОП или по смисъла на член 61 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, който не може да бъде отстранен, включително е:

- свързано лице по смисъла на § 1, т. 9 от допълнителната разпоредба на Закона за противодействие на корупцията с ръководителя на управляващия орган;

- в случаите по чл. 86 или 87 от Закона за противодействие на корупцията.

Всички лица, които са овластени да представляват кандидата, независимо дали го представляват заедно и/или поотделно при кандидатстване са длъжни да декларират, че по отношение на кандидата, респективно спрямо тях, не е налице някое от обстоятелствата, посочени в точки от (а) до (к), като попълнят и подпишат **Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора** (Приложение I към Условиата за кандидатстване), Раздел I, **Липса на обстоятелства за отстраняване от участие** съгласно чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕФСУ и

чл. 7 от ПМС № 23/2023 г., а при сключване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ обстоятелствата се доказват:

а) с официални документи, издадени от съответните компетентни органи – за обстоятелствата, за които такива документи се издават, или заверени копия от тях, доколкото в специален закон не се изисква копията да бъдат нотариално заверени като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;

б) с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

Всички кандидати попълват в **Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение I към Условието за кандидатстване)** и Раздел V. Декларация за липса на двойно финансиране и за завършеност.

12. Допустими партньори (ако е приложимо):

12.1. Критерии за допустимост на партньорите¹⁹

В съответствие с одобрените Методология и критерии за подбор на операция „Достъп на уязвими групи и непедagogически персонал до висше образование” от Четвъртото заседание на Комитета за наблюдение на ПО, проведено в периода 26-28.11.2024 г., **допустими партньори по настоящата процедура са:**

- **Училища от средното образование;**
- **Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за осъществяване на дейност в обществена полза по ЗЮЛНЦ;**
- **Висши училища (ВУ), създадени в съответствие с разпоредбите на Закона за висшето образование (ЗВО).**

Специфични изисквания за допустимост на партньорите:

Партньорите – училища от средното образование към датата на подаване на проектното предложение следва да отговарят на специфичните изисквания за допустимост на кандидати държавни, общински, частни училища, посочени в т.11.1 от настоящите Условия за кандидатстване. Проверката за тях се извършва също съгласно посоченото в т.11.1 по-горе. **Държавни, общински, частни училища могат да участват като партньор само в едно проектно предложение, когато не участват като кандидат по настоящата процедура.**

Партньорите – ЮЛНЦ следва да отговарят на специфичните изисквания за допустимост на ЮЛНЦ – кандидат съгласно т. 11.1. от настоящите Условия за кандидатстване. Проверката за тях се извършва също съгласно посоченото в т.11.1 по-горе.

!!! ЮЛНЦ може да участва като партньор в повече проектни предложения по настоящата процедура.

¹⁹ Съгласно §1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 23/ 13.02.2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 – 2027 г., „Партньори на кандидатите за безвъзмездна финансова помощ“ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които участват съвместно с кандидата в подготовката и/или техническото изпълнение на проекта или на предварително заявени във формуляра за кандидатстване дейности от проекта и разходват средства от безвъзмездната финансова помощ.“

Партньорите – Висши училища (ВУ) следва да бъдат създадени при условията и по реда на Закона за висшето образование, като към датата на подписване на декларацията за партньорство да имат институционална акредитация и да бъдат вписани в Регистъра на висшите училища съгласно чл. 10, ал. 2, т.3, буква а) от ЗВО²⁰. Проверки за наличието на институционална акредитация на партньорите – висши училища ще се извършват от УО на етап оценка на проектно предложение, а също така и преди сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ, както и в процеса на изпълнение на проекта.

Партньори – висши училища, които са в процедура по институционална акредитация към датата на подаване на проектното предложение и които ползват правата си, получени по преходната си акредитация, се приема че отговарят на горепосоченото изискване.

Партньор в проектното предложение е висшето училище, а не негови отделни основни и обслужващи звена като факултети, катедри, департаменти, библиотеки, центрове и др.

Едно ВУ може да участва в настоящата процедура като партньор в повече от едно проектно предложение.

Общи изисквания за допустимост на партньорите:

Кандидатът заедно с партньорите (при наличие на такива) трябва да отговаря на изискванията за административен капацитет съгласно **Критерии и методология за оценка на проектни предложения** (*Приложение X към Условиата за кандидатстване*), посочени в т. 11.1 от настоящите Условия за кандидатстване.

Всички допустими партньори, както и кандидатите, наред с другото, представят Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (*Приложение I към Условиата за кандидатстване*).

Кандидатът и всички **партньори** попълват и подписват **Декларация за партньорство** (*Приложение II към Условиата за кандидатстване*), в която се описва/посочва **ролята** на кандидата и **партньорите**. Декларацията за партньорство се подава на етап кандидатстване. При одобрение на проектното предложение за финансиране, преди подписване на договора за безвъзмездна финансова помощ задължително се представя **Споразумение за партньорство** (*Приложение XVIII към Условиата за изпълнение*), подписано от кандидата и партньорите, в което детайлно са описани ролята и задълженията на всеки участник в партньорството.

Когато партньорите упражняват и стопански дейности, финансирането, разходите и приходите от тези стопански дейности трябва да се отчитат по отделни аналитични сметки за тяхната икономическа дейност. Съотношението на двата вида дейности (стопански и нестопански) и на техните разходи, финансиране и приходи следва да бъде ясно обособено. В тази връзка партньори-ЮЛНЦ представят **Декларация за разграничаване на неикономическата от икономическата дейност** (*Приложение VI към условията за кандидатстване*), в случай че в бюджета на проектното предложение за тях са планирани разходи в режим „непомощ“, а на етапа на договаряне и счетоводна политика, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност, прикачени в ИСУН (ако е приложимо).

²⁰ [Регистър на висшите училища](#)

12.2. Недопустими партньори:

В процедура чрез подбор на проектни предложения не може да участва и безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на партньор, за който са налице обстоятелствата, посочени в т. 11.2 от настоящите Условия за кандидатстване.

12.3. Изпълнители

По настоящата процедура не се допуска възлагане на изпълнението на дейности на външни за кандидата/партньора изпълнители по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП) и/или Глава четвърта „Специални правила за определяне на изпълнител от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕСФСУ, ПМС № 23/2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 - 2027 г. (ПМС №23/2023 г.).

ВАЖНО!! По настоящата процедура следва да имате предвид, че секция 10. План за външно възлагане от Формуляра за кандидатстване не се попълва, тъй като не се допуска изпълнение на дейности по реда на ЗОП и/или Глава четвърта на ЗУСЕСФСУ, ПМС № 4/11.01.2024 г. и *всички допустими разходи се възстановяват въз основа на Таблица на единичните разходи и еднократните суми по Програма „Образование“ 2021-2027 и екселски файл Актуализация ДВО (Приложение XI), а не чрез отчитане на действително извършени разходи.*

В тази връзка отговорност на кандидата и партньорите е при бъдещи проверки и одити за направените разходи, да осигурят адекватна одитна следа съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и да гарантират, че са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) № 2021/1060.

13. Дейности, допустими за финансиране:

Дейностите, предвидени за изпълнение, и съответните разходи в рамките на проектното предложение, следва да съответстват на принципа на ефективност и ефикасност, да гарантират постигането на целите на Програма „Образование“ 2021-2027 по Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“ и СЦ по чл. 4, пар. 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1057 - Подобряване на качеството, приобщаващия характер, ефективността и съответствието на системите за образование и обучение с нуждите на пазара на труда, включително чрез валидиране на неформалното и информалното учене, така че да допринасят за придобиването на ключови компетентности, включително предприемачески и цифрови умения, също и чрез насърчаване на въвеждането на дуални системи на обучение и чиракуване.

Допустимите дейности по настоящата процедура трябва:

- Да не противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013, Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонд за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;

- Да са насочени към изпълнението на целите на Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“ и на ПО 2021-2027;
- Да бъдат ясно обосновани на базата на конкретни идентифицирани потребности и нужди на целевите групи и да имат конкретни цели;
- Да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ, ако е приложимо;
- Да са подходящи, практични и последователни, и да съответстват на целите и очакваните резултати.

По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор на проектни предложения са **допустими за финансиране следните преки дейности**, които кандидатът описва и обосновава в проектното предложение:

Дейност 1. Идентифициране и мотивиране на представителите на целевите групи за завършване на средно образование и продължаване на образованието във висше училище, включително работа с родителите на ученици от уязвими групи.

Дейността предвижда **идентифициране и мотивиране** на:

- *ученици от уязвими групи във втори гимназиален етап* на средното образование, включително чрез работа с поне 1 техен родител;
- *лица и младежи от уязвими групи, които имат завършено средно образование, но не са продължили във висше училище (ВУ).*

В рамките на дейността се предвижда **работа с родители на ученици от уязвими групи** за превенция на преждевременното отпадане от образование поради културни, етнически, религиозни, социално-икономически, материални и нематериални бариери и за повишаване информираността им по отношение важността и предимствата за завършване на средно и висше образование на децата им. Дейността предвижда и **работа с ученици от уязвими групи във втори гимназиален етап на средно образование и лица и младежи със средно образование от уязвимите групи**, които да бъдат насърчени да продължат обучението си във ВУ. При работата с целевите групи могат да участват и родители на ученици от уязвими групи от други образователни етапи, както и представители на местната общност, с оглед популяризиране ползите от завършването на средно и висше образование.

При идентифицирането на учениците следва да се има предвид, че изборът за упражняване правото на образование за непълнолетните се извършва от учениците със съгласието на техните родители²¹. В тази връзка при идентифициране на учениците от допустимите целеви групи за целите на процедурата следва да се има предвид, че в рамките на дейност 1 следва да се работи с поне по 1 родител на ученик.

В процеса на **мотивиране** е необходимо да се подпомогне **ученикът, включително чрез работата с негов родител**, при избора на подходящи специалности за кандидатстване във ВУ и съответно избора на учебни предмети, по които да получи подкрепа чрез допълнителни обучения, да се проследява участието му по време на изпълнение на проекта в резултат на подкрепата по дейност 2 и да се насърчава с оглед успешно полагане на държавните

²¹ Чл.12, ал.2 от ЗПУО „Изборът по ал. 1 за малолетните се извършва вместо тях и от тяхно име от техните родители, а за непълнолетните - от учениците със съгласието на техните родители.“

зрелостни изпити и завършване на средно образование, да се осъществява подкрепа за подаването на необходимите документи за кандидатстване/записване във ВУ и др.

Идентифицирането на лица и младежи от уязвимите групи със завършено средно образование (които не са продължили във ВУ) може да включва комуникация и координация с отговорни институции (като Агенцията за социално подпомагане, Дирекции „Бюро по труда“ към Агенцията по заетостта, Регионални управления на образованието (РУО), общини, Държавната агенция за бежанците, Агенция за хората с увреждания и др.), др.

В процеса на **мотивиране на лицата и младежите със завършено средно образование** е необходимо да се подпомогнат лицата при избора на подходящи специалности за кандидатстване във ВУ и съответно избора на учебни предмети, по които да получат подкрепа, да се проследява участието им по време на изпълнение на проекта в резултат на подкрепата по дейност 2 и да се насърчават с оглед завършване на съответното обучение, да се осъществява подкрепа за подаването на необходимите документи за кандидатстване/записване във ВУ и др.

В рамките на дейността се допуска/предвижда и популяризиране сред целевите групи на възможностите за прием и обучение във ВУ чрез информационни събития, срещи със студенти, посещения в сградите на университети.

Дейност 1 е задължителна за включване в проектното предложение. Това изискване е критерий за допустимост.

Дейност 1 се изпълнява пряко от училища в режим непомощ и/или пряко от ЮЛНЦ в режим на минимална помощ.

За целите на процедурата под „пряко изпълнение“ на дейност от кандидат/партньор се счита изпълнение на цялата дейност/поддейност или част от нея, без да се възлага на външен изпълнител по реда на ЗОП/Глава четвърта от ЗУСЕФСУ, ПМС № 4/11.01.2024. Това не пречи да се наема персонал от кандидата/партньора за изпълнението ѝ съгласно текущото национално законодателство.

ВАЖНО!! Всеки кандидат следва да опише в проектното си предложение Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи (ученици от уязвими групи от втори гимназиален етап на средното образование и техните родители, както и лица и младежи от уязвими групи със завършено средно образование, но без висше, ако са включени като целева група в проектното предложение), в който да представят конкретния си подход по идентифициране на лицата от уязвими групи и конкретните действия за мотивирането им за включване в дейностите по проекта. Информацията се представя в едноименното поле от секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. **Механизмът за идентифициране и мотивиране на целевите групи е обект на оценка за качеството на проектното предложение (критерий № 1.4. от критериите за техническа и финансова оценка съгласно Приложение X към Условиата за кандидатстване).**

При описание на Дейност 1, с планираните конкретни стъпки и в съответствие с описания Механизъм, следва да се посочи принос към микроиндикатор за изпълнение ИП 3.21 Брой лица, подкрепени с дейности за преход към висше образование (по отношение участие на ученици от втори гимназиален етап и лица и младежи със средно образование)

Разходите за Дейност 1 се определят в зависимост от броя на лицата от целевите групи (ученици от втори гимназиален етап и лица и младежи със средно образование), които са

идентифицирани и мотивирани в рамките на Дейност 1, за да се включат в Дейност 2 (Поддейност 2.1. и Поддейност 2.2., когато е приложимо), като необходимите за дейността средства се залагат в поле „Стойност“ на секция 7 от Формуляра за кандидатстване.

Дейност 2: Подкрепа за продължаване на образованието на лицата от целевите групи във висши училища чрез:

Поддейност 2.1. Допълнителни обучения на ученици от уязвими групи от втори гимназиален етап, с цел успешно полагане на държавни зрелостни изпити съгласно ЗПУО (задължителни и допълнителни зрелостни изпити) и кандидатстване във висше училище.

ВАЖНО!! Поддейност 2.1 е задължителна. Това изискване е критерий за допустимост на проектното предложение.

В секция 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване, поддейности 2.1 и 2.2, когато е приложимо, следва да бъдат обособени (въведени) като отделни дейности.

Поддейност 2.1. предвижда:

- подготовка по учебни предмети за полагане на задължителни/допълнителни държавни зрелостни изпити (ДЗИ)²² и за кандидатстване във висше училище, чрез провеждането на **допълнителни обучения за ученици във втори гимназиален етап** за преодоляване на пропуски при усвояването на учебното съдържание или за актуализация на компетентностите; **Допълнителните обучения се предоставят като пакети от 10 учебни часа** в рамките на нормативно определените в Наредбата за приобщаващото образование учебни часове за допълнителни обучения и според потребностите на учениците от целевата група при спазване на **следните ограничения и изисквания:**

° **не повече от 60 учебни часа за 1 учебен предмет в учебни дни извън часовете по учебен план за една учебна година** съгласно чл.27, ал.2, т.1 и т.2 от Наредбата;

° **не повече от 60 учебни часа за 1 учебен предмет по време на лятната ваканция** съгласно чл.27, ал.9 от Наредбата.

Във връзка с горните ограничения, заложи в Наредбата, при изпълнението на Поддейност 2.1 за всеки ученик от уязвими групи, включен в допълнително обучение, са допустими най-много по 6 пакета от 10 учебни часа.

ВАЖНО!!! С оглед демаркация и избягване на двойно финансиране с операция от стратегическо значение „Успех за теб“ по ПО, ученици, включени в допълнителни обучения за подготовка за ДЗИ по даден предмет по проект „Успех за теб“, ще могат да се включат в допълнително обучение за подготовка за ДЗИ по настоящата процедура единствено, ако е по друг предмет.

- след успешно приключване на допълнителните обучения участниците задължително да се явят на държавни зрелостни изпити и да кандидатстват във висше училище (с признаване на

²² Съгласно чл. 134 и чл. 135 от ЗПУО.

оценките от ДЗИ²³ или чрез полагане на кандидат-студентски изпит по учебен предмет, по който са получили допълнителни обучения)

Във връзка с кандидатстването във висше училище на ученик, участвал в Поддейност 2.1, се предоставя *индивидуална помощ*, с която се покриват разходи за кандидат-студентски такси²⁴, (определени с решение на Министерския съвет за съответната академична година²⁵ или определени от висшето училище съгласно чл. 95, ал. 2 и чл. 21, ал. 2 от Закона за висшето образование), разходи за транспорт и нощувка при явяване на кандидат-студентски изпит, когато е приложимо.

Кандидатстването във ВУ на учениците, участвали в Поддейност 2.1, е задължително, когато са положили успешно ДЗИ и получават диплома за средно образование.

ВАЖНО!! *Допълнителните обучения по Поддейност 2.1. се предоставят само от училище – кандидат или партньор* в проектното предложение. Подкрепата за участие в кандидат-студентска кампания като подаване на документи за кандидатстването във ВУ чрез оценките от ДЗИ и/или с кандидат-студентски изпити може да се осъществява от училище – кандидат/партньор или от ЮЛНЦ – кандидат/партньор. Индивидуалната помощ за ученика – кандидат-студент като разходи за кандидат-студентски такси за кандидатстване с признаване на оценките от ДЗИ и/или с изпити във ВУ, разходи за транспорт и нощувка, когато е приложимо, се считат за непомощ за кандидата/партньора, който е отговорен за и осъществява тази част от Поддейност 2.1.

В описанието на Поддейност 2.1 във Формуляра за кандидатстване, т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“ следва да се опише организацията за провеждане на допълнителните обучения на учениците от втори гимназиален етап за подготовка за полагане на ДЗИ (задължителни/допълнителни) и за кандидатстване във висше училище, в групи средно от 5 ученици, подхода за предоставяне на индивидуална помощ на успешно положили ДЗИ ученици, участвали в Поддейност 2.1., както и очакваните резултати от изпълнението на дейността.

Описанието на Поддейност 2.1. отразява приноса на дейността към релевантните индикатори и следва да е в съответствие с Механизма за идентифициране и мотивиране на целевите групи, което се оценява при оценка на целевите групи в Техническата и финансова оценка на проектното предложение, съгласно Критерии и методология за оценка на проектни предложения по настоящата процедура (*Приложение X към Условиата за кандидатстване*). В проектното предложение във връзка с изпълнението на Поддейност 2.1 следва да са заложени следните задължителни индикатори за изпълнение и за резултат:

о индикатор за изпълнение EECO09 Участници с прогимназиален етап на основното образование или по-ниска степен (ISCED 0-2)

²³ Съгласно чл. 68, ал. 4 от ЗВО „Висшите училища след решение на академичния съвет могат да приемат и без конкурсен изпит кандидат-студенти, издържали успешно държавните зрелостни изпити съгласно Закона за предучилищното и училищното образование, в рамките на утвърдения брой по чл. 9, ал. 3, т. 6, букви „а“ и „б“.

²⁴ Кандидат-студентски такси са таксите за кандидатстване във висше училище за съответната учебна година за явяване на кандидат-студентски изпит/и и/или такса за участие в кандидат-студентска кампания и класиране с признаване на оценка от държавен зрелостен изпит, в размер определен в акт на Министерски съвет на основание чл. 9, ал. 3, т. 7 от Закона за висшето образование.

²⁵ Съгласно чл. 9, ал. 3, т. 7 от Закона за висшето образование.

о индикатор за изпълнение ЕЕСО15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите)

о Микроиндикатор за резултат: ИР 3.15 Брой лица, подкрепени с дейности за преход към висше образование, които са преминали държавен зрелостен изпит/кандидатстудентски изпит и са заплатили такса за участие в класиране във висше училище. **Поддейност 2.2** Подкрепя за опресняване на знанията и актуализация на компетентностите на лица и младежи от уязвими групи със завършено средно образование за целите на кандидатстването им във висше училище.

Поддейност 2.2. предвижда подкрепа за **обучения на лица и младежи от уязвими групи със завършено средно образование за опресняване на знанията** им по учебни предмети, с които ще кандидатстват във висше училище чрез полагане на кандидат-студентски изпит. На кандидат-студенти, участници в Поддейност 2.2., се предоставя **индивидуална помощ** за покриване на разходите за участие в обучение за опресняване на знанията (кандидат-студентски курсове), кандидат-студентски такси, за пътуване и нощувка при явяване на кандидат-студентски изпит, когато е приложимо.

Кандидатстването във ВУ чрез полагане на кандидат-студентски изпит по учебния предмет, по който лицето е получило подкрепа за обучение в Поддейност 2.2, е задължително.

Поддейност 2.2. не е задължителна, но ако е включена в проектното предложение, се изпълнява от училище или ЮЛНЦ – кандидат/партньор, в режим непомощ. Кандидат-студентът от целевата група избира обучителната организация, а бенефициентът (училище или ЮЛНЦ-кандидат/партньор) му предоставя индивидуалната помощ. Предоставяната индивидуална помощ за опреснителни (кандидат-студентски) курсове по Поддейност 2.2. за отговорния за нея кандидат/партньор – училище или ЮЛНЦ се счита за непомощ, т.к. той не получава друго финансиране по тази дейност освен това, което трансферира като индивидуална помощ за представителите на целевите групи.

ВАЖНО!!! Избраната от лице от целевата група обучителна организация по Поддейност 2.2. може да бъде училище, висше училище, юридическо лице или регистрирано по надлежния ред като Едноличен търговец физическо лице - ЕТ с предмет на дейност кандидат-студентски курсове/обучения за кандидатстване във ВУ.

ВАЖНО!!!! Всяка обучителна организация, различна от училище или висше училище, т.е. юридическо лице или ЕТ, трябва да е регистрирана в ТРРЮЛНЦ и следва:

- да е организираща и провеждала през последните три години кандидат-студентски курсове за кандидатстване в българско ВУ преди включване на лицето от целевата група;
- кандидат-студентските курсове на обучителната организация да се провеждат по одобрените от МОН учебници;
- кандидат-студентските курсове на обучителната организация да включват тренинг/и в реална изпитна среда;

- кандидат-студентските-курсове на обучителната организация да включват атестация/и или обратна връзка за постиженията на курсистите по време на обучението;
- обучителната организация да предоставя на участниците в кандидат-студентските курсове необходимите учебни/помощни материали;
- кандидат-студентските курсове на обучителната организация да завършват с предоставяне на документ за участие и атестация на курсиста.

В тази връзка във Формуляра за кандидатстване т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“ следва се посочи ясна и конкретна информация за начина, средствата за изпълнение на дейността и очакваните резултати, **включително изискванията към обучителните организации, различни от училища или висши училища.** Проверката за съответствие на обучителната организация с посочените изисквания е ангажимент на отговорния за Поддейност 2.2. кандидат/партньор в проектното предложение. В тази връзка **отговорност на бенефициента е при бъдещи проверки и одити за направените разходи, включително и чрез избраната от лицето обучителна организация, да осигури адекватна одитна следа** съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и да гарантира, че са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 (чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ);. **Този ангажимент се поема в Декларация за партньорство (Приложение II към Условията за кандидатстване) и Споразумението за партньорство (Приложение XVIII към Условията за кандидатстване).**

Описанието на Поддейност 2.2. отразява приноса на дейността към релевантните индикатори и следва да е в съответствие с Механизма за идентифициране и мотивиране на целевите групи, което се оценява при оценка на целевите групи в Техническата и финансова оценка на проектното предложение, съгласно Критерии и методология за оценка на проектни предложения по настоящата процедура (*Приложение X към Условията за кандидатстване*). В проектното предложение във връзка с изпълнението на Поддейност 2.2 следва да са заложили следните **индикатори за изпълнение и за резултат:**

◦ индикатор за изпълнение EEC010 Участници със средно образование (ISCED 3) или образование след средното образование (ISCED 4);

◦ индикатор за изпълнение EECO15 малцинства (включително маргинализирани общности като роми);

◦ микроиндикатор за резултат ИР 3.15 Брой лица, подкрепени с дейности за преход към висше образование, които са преминали държавен зрелостен изпит/кандидатстудентски изпит, които в резултат на получената подкрепа за продължаване на образованието им, са преминали държавен зрелостен изпит/кандидатстудентски изпит и са заплатили такса за участие в класиране във висше училище.

Дейност 3. Подкрепа за обучението на студенти от уязвими групи в първи/ втори курс

В рамките на дейност 3 се предоставя подкрепа за **менторство на студенти от уязвими групи в първи и/или втори курс** с цел подпомагане прехода им към академично образование във висше училище. Менторът трябва да изпълнява функциите на наставник,

подпомагащ адаптацията и социализацията на студентите от уязвими групи, да се ориентират в академичната среда, да подкрепят и проследяват участието им в образователния процес – редовно присъствие в учебните занятия през първата и втората година на обучението им и подготовката за тях, като ги мотивира да продължат образованието си в по-горен курс. *Определянето на ментора се извършва съвместно от ръководството на съответния факултет и Студентския съвет сред служителите, преподаватели, докторанти и студенти в по-горен курс от съответното висше училище, в което се обучава студентът.*

В рамките на дейност 3 се предоставя и **индивидуална помощ** за студенти от първи и/или втори курс за покриване на разходи за семестриални такси и настаняване за първата и/или втората академична година в рамките на изпълнение на проекта.

ВАЖНО!!! *Не се предоставя индивидуална помощ за семестриални такси за обучение или настаняване на студенти първи и/или втори курс, които са освободени от заплащането им по реда на чл. 95, ал. 7 от ЗВО.*

Дейност 3 не е задължителна, но ако е включена в проектното предложение, се изпълнява от ВУ – партньор, от училище (кандидат или партньор) или от ЮЛНЦ (кандидат или партньор) в режим непомощ. Предоставяните индивидуални помощи по дейност 3 за менторство, семестриални такси и настаняване за отговорния за тази дейност кандидат/партньор – училище или ЮЛНЦ се счита за непомощ, т.к. той не получава друго финансиране по дейност 3 освен това, което трансферира като индивидуална помощ за представителите на целевите групи.

Партньорството с ВУ се оценява при оценка на качеството на проектното предложение в Техническата и финансова оценка на проектното предложение, съгласно Критерии и методология за оценка на проектни предложения по настоящата процедура (*Приложение X към Условието за кандидатстване*).

Когато в изпълнението на дейност 3 участва ВУ-партньор, предоставянето на менторство е задължително. В проектното предложение ВУ-партньор следва да опише механизма за идентифициране и избор на студенти от уязвими групи в първи и/или втори курс във ВУ-партньор, записани в периода на изпълнение на проекта. Изборът на студенти от целевата група се извършва измежду всички първокурсници/второкурсници по **обективни критерии, предварително определени от ВУ и описани** в поле „Готовност за стартиране на проекта“ от секция „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ във Формуляра за кандидатстване. Индивидуалните помощи за семестриални такси и настаняване и сумата за менторство се предоставят от ВУ-партньор. **ВАЖНО!!! ВУ-партньор следва задължително да предостави подкрепа по дейност 3 на лицата от целевата група, участници в дейност 2 по операцията, когато са записани за студенти във ВУ-партньор.**

Следва да се има предвид че към момента на кандидатстване по операцията е невъзможно да се определи категорично в кои висши училища ще кандидатстват и евентуално ще бъдат приети подкрепените по Дейност 2 ученици, лица и младежи от уязвими групи. В тази връзка:

- В случай че в проектното предложение няма ВУ-партньор, индивидуалната помощ/сумата за менторство за студенти, участвали в дейност 2 по операцията, се предоставя от бенефициента – кандидат/партньор, който прехвърля необходимите средства към ВУ/ментора от ВУ, в което се обучава студентът от целевата група. За ВУ средствата,

предоставени от бенефициента-кандидат/партньор, се приемат/считат за „непомощ“, тъй като се предоставят като индивидуална помощ/сума за менторство за студент от целевата група, който не е стопански субект и всички ползи от предоставянето на тези средства остават за студента от целевата група.

- В случай, че в проектното предложение има ВУ-партньор, ВУ-партньор предоставя индивидуалните помощи/сумата за менторство по отношение на своите студенти от първи/втори курс (задължително за тези, които са участвали по дейност 2 и са приети и записани във ВУ-партньор), а бенефициентът – кандидат/партньор прехвърля необходимите средства за индивидуалните помощи/сумата за менторство за останалите студенти от уязвими групи от първи/втори курс (включително тези, участвали в дейност 2), приети и записани в друго/и ВУ, което/които не участва/т като партньор/и в проектното предложение.

Дейност 3 следва да бъде детайлно описана във Формуляра за кандидатстване, т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“ като се посочи ясна и конкретна информация за начина, средствата за изпълнение на дейността и очакваните резултати.

Описанието на Дейност 3 отразява приноса на дейността към релевантните индикатори и следва да е в съответствие с Механизма за идентифициране и мотивиране на целевите групи (вкл. Механизма за идентифициране и избор на студенти от уязвими групи в първи/втори курс при наличие на ВУ-партньор), което се оценява при оценка на целевите групи в Техническата и финансова оценка на проектното предложение, съгласно Критерии и методология за оценка на проектни предложения по настоящата процедура (*Приложение X към Условието за кандидатстване*). В проектното предложение във връзка с изпълнението на дейност 3 следва да са заложили следните **индикатори за изпълнение**:

- индикатор за изпълнение EEC010 Участници със средно образование (ISCED 3) или образование след средното образование (ISCED 4)

- индикатор за изпълнение EECO15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите).

Дейност 4. Подкрепа за професионалното развитие на образователни медиатори/помощник на учителя със завършено средно образование

За целите на професионалното развитие на образователните медиатори/помощник на учителя в сферата на предучилищното и училищното образование в рамките на дейност 4 ще се подкрепя **продължаване на образованието им във висше училище, в задочна форма на обучение по специалност с педагогически профил, съответстваща на учебен предмет от предучилищното/началното образование или по специалност с педагогически профил, съответстваща на учебен предмет от училищната подготовка.**

ВАЖНО!!! Образователните медиатори/помощник на учителя следва да са назначени в училище, детска градина или в община. В дейност 4 могат да участват както образователни медиатори/помощници на учителя, които работят в училище – кандидат/партньор по проекта, така и образователни медиатори/помощник на учителя, които работят в друго училище, което не е кандидат/партньор по проектното предложение, в детска градина или в община. За целите на настоящата процедура образователни медиатори и помощник на учителя са лица, назначени в образователни институции (училища и детски градини) или

общини – съответно на длъжност 5312-3004 – Образователен медиатор и длъжност 5312-3001 – Помощник на учителя, съгласно Националния класификатор на професиите и длъжностите (НКПД 2011).

В рамките на дейност 4 се предвижда **подкрепа за обучения на образователни медиатори/помощник на учителя по предмети от учебната програма за опресняване на знанията и актуализация на компетентностите им**, според личния план за професионално развитие:

- обучения в училище, по учебни предмети по избор на образователния медиатор/помощник на учителя с оглед подкрепа на учениците в гимназиален етап по предметите, по които се полагат ДЗИ/кандидат-студентски изпити.

За провеждане на обучение в училище, по учебни предмети по избор на образователния медиатор/помощник на учителя по дейност 4, с оглед подкрепа на учениците в гимназиален етап по предметите, по които се полагат ДЗИ/кандидат-студентски изпити, се предоставя възнаграждения за лектор/и съгласно ТЕРЕС-ПО и екселски файл Актуализация ДВО (*Приложение XI от Условията за кандидатстване*). Образователен медиатор/помощник на учителя участва в не повече от 60 учебни часа обучение в училище независимо колко предмета обхваща такова обучение в рамките на продължителността на проекта, в групи средно от 5 участника. Допустимо е и провеждането на по-кратко обучение с продължителност от 30 учебни часа, отново в групи средно от 5 участника.

- индивидуална помощ за разходи за участие в обучения за опресняване на знанията по учебен предмет, с който ще кандидатстват във ВУ, както и по теми и предмети от предучилищното/началното образование. Образователният медиатор/помощник на учителя избира сам обучителната организация. На образователните медиатори/помощник учителите за участие в обучение за опресняване на знанията по учебен предмет, с който ще кандидатства във ВУ по дейност 4 се предоставя индивидуална помощ съгласно ТЕРЕС-ПО и екселски файл Актуализация (*Приложение XI от Условията за кандидатстване*).. Тези обучения се провеждат от обучителна организация, избрана от образователния медиатор/помощник на учителя.

ВАЖНО!!! Избраната обучителна организация по дейност 4. може да бъде висше училище, юридическо лице или регистриран по надлежния ред Едноличен търговец физическо лице - ЕТ с предмет на дейност кандидат-студентски курсове/обучения за кандидатстване във ВУ.

ВАЖНО!!!! Всяка обучителна организация, различна от висше училище, т.е. юридическо лице или ЕТ, трябва да е регистрирана в ТРРЮЛНЦ и следва:

- да е организираща и провеждала през последните три години кандидат-студентски курсове за кандидатстване в българско ВУ преди включване на лицето от целевата група;
- кандидат-студентските курсове на обучителната организация да се провеждат по одобрените от МОН учебници;
- кандидат-студентските курсове на обучителната организация да включват тренинг/и в реална изпитна среда;

- кандидат-студентските-курсове на обучителната организация да включват атестация/и или обратна връзка за постиженията на курсистите по време на обучението;
- обучителната организация да предоставя на участниците в кандидат-студентските курсове необходимите учебни/помощни материали;
- кандидат-студентските курсове на обучителната организация да завършат с предоставяне на документ за участие и атестация на курсиста.

В тази връзка във Формуляра за кандидатстване т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“ следва се посочи ясна и конкретна информация за начина, средствата за изпълнение на дейността и очакваните резултати, **включително изискванията към обучителните организации, различни от висши училища.** Проверката за съответствие на обучителната организация с посочените изисквания е ангажимент на отговорния за дейност 4. кандидат/партньор в проектното предложение. В тази връзка **отговорност на бенефициента е при бъдещи проверки и одити за направените разходи, включително и чрез избраната от лицето обучителна организация, да осигури адекватна одитна следа съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и да гарантира, че са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 (чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ).** Този ангажимент се поема в Декларация за партньорство-(Приложение II към Условиата за кандидатстване) и Споразумението за партньорство (Приложение XVIII към Условиата за кандидатстване).

Кандидатстването във ВУ на образователните медиатори/помощник на учителя, участвали в Дейност 4, е задължително.

В тази връзка на образователните медиатори/помощник на учителя в рамките на дейност 4 ще се предоставя и индивидуална помощ:

- за покриването на разходи за кандидат-студентски такси (такса за признаване на оценка от ДЗИ или такса за явяване на кандидат-студентски изпит), за пътуване и нощувка при явяване на кандидат-студентски изпит, когато е приложимо.
- за покриването на семестриалните такси за първата/втората академична година в рамките на изпълнение на проекта.

ВАЖНО!!! По процедурата е допустима подкрепа на образователни медиатори/помощник учители, които след участие в допустимите обучения по дейност 4 кандидатстват във ВУ по специалност с педагогически профил съгласно Класификатор на областите на висше образование и професионалните направления (описани по-долу) и са приети за студенти задочно обучение в рамките на продължителността на проекта. Образователни медиатори/помощник на учителя, които не са участвали в обучения по дейност 4 не се подкрепят чрез предоставяне на индивидуална помощ за семестриални такси за първата/втората академична година във ВУ. Дейност 4 не е задължителна, но когато е включена в проектното предложение, се изпълнява от Училище (кандидат или партньор) в режим непомощ, а по отношение предоставянето на индивидуални помощи е възможно да се изпълнява и от ЮЛНЦ (кандидат или партньор) или ВУ-партньор, в режим непомощ. Предоставяната индивидуална помощ по дейност 4 за обучение/я за

опресняване на знанията по учебен предмет, с който ще кандидатства във ВУ, както и за кандидат-студентски такси, за пътуване и нощувка при явяване на кандидат-студентски изпит и за семестриални такси за отговорния за нея кандидат/партньор – ЮЛНЦ или ВУ-партньор се счита за непомощ, т.к. той не получава друго финансиране по дейност 4 освен това, което трансферира като индивидуална помощ за представителите на целевата група.

Описанието на Дейност 4 отразява приноса на дейността към релевантните индикатори и следва да е в съответствие с Механизма за идентифициране и мотивиране на целевите групи, което се оценява при оценка на целевите групи в Техническата и финансова оценка на проектното предложение, съгласно Критерии и методология за оценка на проектни предложения по настоящата процедура (*Приложение X към Условиата за кандидатстване*). В проектното предложение във връзка с изпълнението на дейност 4 следва да са заложили следните **индикатори за изпълнение и за резултат**:

- индикатор за изпълнение EEC010 Участници със средно образование (ISCED 3) или образование след средното образование (ISCED 4);
- индикатор за изпълнение EEC015 малцинства (включително маргинализирани общности като роми);
- (микроиндикатор) за изпълнение ИП 3.21 Брой лица, подкрепени с дейности за преход към висше образование;
- (микроиндикатор) за резултат ИР 3.15 Брой лица, подкрепени с дейности за преход към висше образование, които са преминали държавен зрелостен изпит/кандидатстудентски изпит.

При планиране на дейностите следва да се вземе предвид Механизма за идентифициране и мотивиране на целевите групи, описан в едноименното поле на секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване. Разходите по дейности се планират в Помощна таблица и Указания за попълване (*Приложение III към Условиата за кандидатстване*) и в съответствие с ТЕРЕС-ПО и екселски файл Актуализация ДВО (*Приложение XI от Условиата за кандидатстване*) и представената Декларация за партньорство (*Приложение II към Условиата за кандидатстване*).

Освен описаните по-горе допустими преки дейности, проектното предложение задължително трябва да включва и следните непреки дейности:

- Дейности за организация и управление;

и

- Дейности за мониторинг и за комуникация и видимост.

При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване, следва да се има предвид, че **непреките дейности не представляват отделни дейности и не следва да бъдат описвани в секция 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“**. Те следва да бъдат декларирани и

обосновани от кандидата в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Непреки дейности“ на Формуляра за кандидатстване.

Кандидатите, чрез екипа за организация и управление в рамките на непреките дейности, **следва да осъществяват ежегоден мониторинг на резултатите на участниците в резултат на подкрепата по процедурата** (чрез периодични оценки на ефекта от предоставената подкрепа за подготовка за явяване на ДЗИ/ кандидатстудентски изпити и постигнатите резултати от участниците на изпитите), както и установяване удовлетвореността на лицата от участието им в дейностите по проекта. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Мониторинг на резултатите на участниците в резултат на подкрепата по операцията“. За целта в Условието за изпълнение, в *Приложение XIX Въпросници* са налични въпросници и таблици, които се представят съгласно указанията в тях при изпълнението и отчитането на проекта по сключен административен договор за безвъзмездна финансова помощ.

Дейностите за комуникация и видимост трябва да отговарят на условията и изискванията, описани в Дял IV, глава III „Видимост, прозрачност и комуникация“ на Регламент (ЕС) 2021/1060. В тази връзка бенефициентите имат задължение при дейностите за комуникация, видимост и прозрачност да указват произхода на финансирането чрез поставяне на емблемата на ЕС в съответствие с посочените технически характеристики съгласно чл. 47 и Приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060, налични на следния линк: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/. Оперативни насоки за използване на емблемата на ЕС за периода 2021-2027 г. можете да намерите тук: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_en.pdf.

При изпълнение на дейностите за комуникация и видимост съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060 бенефициентът следва:

- да публикува на уебсайта си (ако има такъв), и на сайтове в социални медии, кратко описание на проекта, пропорционално на равнището на подкрепата, неговите цели и резултати, като откроява финансовата подкрепа от Съюза;
- да включва по видим начин текст, подчертаващ подкрепата от Съюза, в документите и комуникационните материали, свързани с изпълнението на проекта и предназначени за обществеността или за участниците;
- да поставя **устойчиви табели или табла**, ясно видими за обществеността, на които се откроява емблемата на Съюза в съответствие с техническите характеристики, посочени в приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060, веднага щом започне физическото изпълнение на проекти, включващи физически инвестиции, или инсталиране на закупено оборудване, в случай че общият размер на разходите е над 100 000 евро.
- за проекти, включващи физически инвестиции, или инсталиране на закупено оборудване с общ размер на разходите под 100 000 евро, или проекти без физически инвестиции или инсталиране на закупено оборудване, да поставя на място, ясно видимо за обществеността, **поне един хартиен плакат с минимален размер А3** или еквивалентен електронен екран с информация за операцията, подчертаващ подкрепата от ЕСФ+;

В рамките на непреките дейности на етап изпълнение на проекта, бенефициентът гарантира спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС²⁶ и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания²⁷ съгласно представения в секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ *Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания* от Формуляра за кандидатстване и чл. 4.4. от образца на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (Приложение XIII от Условиата за кандидатстване).

Изборът на изпълнители (ако е приложимо) следва да бъде извършван по открит, прозрачен, в достатъчна степен публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

В съответствие с чл. 4, ал. 4 от ЗУСЕФСУ, чл. 63, параграф 6 и параграф 9 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури **кандидатът няма право да подава проектно предложение по процедурата за дейности, които са физически приключени или изцяло изпълнени или такива, финансирани по друг проект, процедура, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.**

За целта на етап кандидатстване кандидатът и всеки от партньорите попълват и подават **Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора** (Приложение I към Условиата за кандидатстване). В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще следи за демаркация с други програми и проекти с цел недопускане на двойно финансиране. В тази връзка проект, подаден по настоящата процедура, може да има единствено допълващ ефект, но не и да дублира и припокрива изпълнението на проекти по други европейски/донорски и национални програми. Демаркацията по настоящата процедура с проекти по процедури, финансирани от ОПНОИР и/или ПО, и/или по национални програми и други ще е по бенефициенти/партньори, дейности, и по представители на целевите групи и участници, ако се застъпват в периода на изпълнение.

Управляващият орган има правото в процеса на оценка да отстрани недопустими дейности, както и недопустими разходи.

14. Категории разходи, допустими за финансиране²⁸:

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“ съгласно изискванията на Глава пета „Финансово управление и контрол“ от ЗУСЕФСУ, разпоредбите на Регламент 2021/1060, Регламент 2021/1057, Регламент 2024/2509 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021 – 2027 г. и детайлно описани по-долу.

²⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=ET>

²⁷ <https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135791921>

²⁸ В случай че е приложимо, се посочват и недопустими разходи, както и съответната информация съгласно изискванията на чл. 59, ал. 2 от ЗУСЕФСУ.

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Стойността на допустимите разходи трябва да се основава на европейското и българското законодателство, да се базира на нормативно определени размери, опростени форми на разходите и да е в съответствие с предвижданията за финансиране дейности.

По време на оценката на проектното предложение е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат корекции в бюджета. Несъответствието между предвидените дейности и видовете заложили разходи, както и дублирането на разходи могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на оценителната комисия от кандидата. Освен тях, корекции на бюджета могат да се извършат и при наличие на недопустими дейности и/или разходи, неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила за приложимите опростени варианти на разходите.

14.1. Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1) Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

Съгласно чл. 33 на Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024г.:

- принципът на икономичност изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и на най-добра цена;

- принципът на ефикасност се отнася до най-доброто съотношение между използваните ресурси, предприетите дейности и постигането на целите;

- принципът на ефективност се отнася до степента, в която се постигат поставените цели посредством предприетите дейности.

2) Да бъдат извършени след датата на подписване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в срока за изпълнение на проекта и да са свързани с дейности, които не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите по чл. 59а от ЗУСЕФСУ;

3) Да са в съответствие с категориите разходи, включени в настоящите Условия за кандидатстване, в административния договор за предоставяне на безвъзмездна помощ, както и в съответствие с одобреното проектно предложение и изискванията на настоящите условия за кандидатстване (чл. 57, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ);

4) За направените разходи да е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/1060 (чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ);

5) Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), не по-късно от датата на подаване на междинното/окончателното искане за плащане от страна на бенефициента и не по-късно от 31.12.2029 г. В случаите по чл. 55, ал. 1, т. 2, 3 и 4 от ЗУСЕФСУ (прилагане на формите по чл. 53, параграф 1 буква б), буква в) и буква г) от

Регламент (ЕС) 2021/1060), разходите са допустими, ако действията, представляващи основание за възстановяването им, са извършени в срока за допустимост по чл. 63, т. 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060;

6) Да не надхвърлят праговете за съответната категория разходи, посочени в раздел 14.2 от настоящите Условия за кандидатстване и в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 3 от ЗУСЕФСУ);

7) Да се отнасят за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд (чл. 57, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕФСУ);

8) Да са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство (чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗУСЕФСУ).

9) Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система (чл. 57, ал. 1, т. 6 от ЗУСЕФСУ);

10) Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходооправдателни документи (освен в случаите на опростено отчитане на разходи чрез формите по чл. 55, ал. 1, т. 2-4 от ЗУСЕФСУ);

11) Да са извършени от допустим по настоящата процедура бенефициент и да са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ);

12) Да са за услуги и/или доставки, за които изборът на изпълнител е извършен в съответствие с действащото национално законодателство и правото на Европейския съюз;

13) Да са съобразени с приложимите правила в областта на държавните/минимални помощи (чл. 57, ал. 1, т. 8 от ЗУСЕФСУ, когато е приложимо);

14) Да **не** са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети, или от средства на Европейското икономическо пространство.

Разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта са недопустими за съфинансиране от ЕФСУ. Допустим е единствено разходът за данък върху добавената стойност, който не е възстановим съгласно националното законодателство. Допустимостта на разходите за данък върху добавената стойност по проектите се определя от кандидата и от партньорите в съответствие с Указания на министъра на финансите НФ-1/09.01.2024 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВМР) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г.“

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) трябва да отразява допустимите разходи, които са свързани с изпълнението на проекта. **Разход, който не е обоснован в секция 4. „План за изпълнение/Дейности по проекта“ на Формуляра за кандидатстване, ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно от оценителната комисия.**

14.2. Допустими разходи

По настоящата процедура допустими за финансиране са следните видове разходи:

ПРЕКИ РАЗХОДИ

I. СТАНДАРТНА ТАБЛИЦА НА РАЗХОДИТЕ ЗА ЕДИНИЦА ПРОДУКТ

За определяне на преките разходи за изпълнение на Дейности 1-4 се прилагат единични разходи съгласно т.1.119-1.150 от раздел „Подкрепа на уязвими групи за достъп до висше образование“ на **Таблица на единичните разходи и еднократните суми, които може да се прилагат за процедури, финансирани от Програма „Образование“ през програмния период 2021-2027 г. (ТЕРЕС-ПО и екселски файл Актуализация-ДВО - Приложение XI от Условието за кандидатстване)**, в която са обосновани единични разходи и еднократни суми, прилагани през предходния програмен период, както и такива разработени при изпълнението на Програма „Образование“ 2021-2027 в съответствие с изискванията на член 53, параграф 1, буква б) и в) от Регламент (ЕС) 1060/2021 г. (съответно чл. 55, ал. 1, т. 2-3 от ЗУСЕФСУ).

За целите на процедурата в съответствие с раздел 2. Актуализиране на единични разходи от ТЕРЕС-ПО (*Приложение XI към Условието за кандидатстване*) единични разходи 1.119 – 1.150 са актуализирани с данни за 2024 г. спрямо базовата им 2020 г., както е представено в **екселски файл Актуализация-ДВО** съгласно т.2 Актуализиране на единични разходи от ТЕРЕС ПО (*Приложение XI към Условието за кандидатстване*).

Условията за възстановяване на разходите за всеки отделен вид единичен разход/еднократна сума са детайлно описани в Условието за възстановяване на разходите – Приложение XVII от Условието за кандидатстване.

1. Разходи за идентифициране на лица от целевата група

Прилага се единичен разход за идентифициране на 1 участник (ученик от уязвими групи във втори гимназиален етап на средното образование или лице/младеж от уязвими групи, със завършено средно образование, без висше) **в размер на 15 лв.** (за 1 месец), съгласно единичен разход 1.119 от ТЕРЕС-ПО, актуализиран в екселски файл Актуализация-ДВО (*Приложение XI от Условието за кандидатстване*).

Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата от 15 лв. за всяко идентифицирано лице от целевата група, което е започнало участието си в допълнително обучение за ученици от уязвими групи по Дейност 2, поддейност 2.1. или в обучения на лица и младежи от уязвими групи със завършено средно образование за опресняване на знанията им по учебни предмети, с които ще кандидатстват във висше училище по Дейност 2, поддейност 2.2.

ВАЖНО!!! Следва да се има предвид, че идентифицирането на 1 ученик и работата с поне 1 негов родител се отчита като 1 лице съгласно т. 13 от настоящите Условия за кандидатстване.

2. Разходи за мотивиране на лица от целевата група и включването им в Дейност 2

Прилага се единичен разход за мотивиране на 1 участник в размер на 15 лв. за първия 1 условен месец съгласно единичен разход 1.120 от ТЕРЕС-ПО, актуализиран в екселски файл Актуализация-ДВО (*Приложение XI от Условието за кандидатстване*).

Разходът се определя съгласно постигнатите резултати след идентифициране на лицата от целевата група, мотивирани за участие в проекта: ученици от втори гимназиален етап на

средното образование (вкл. работата с поне по 1 техен родител) при участие в допълнителни обучения по учебни предмети за полагане на задължителни/допълнителни държавни зрелостни изпити (ДЗИ) и за кандидатстване във висше училище по Поддейност 2.1. и лица/младежи, със завършено средно образование, при участие в обучения за опресняване на знанията им по учебни предмети, с които ще кандидатстват във висше училище по Поддейност 2.2.

Бенефициентът може да поиска от УО за възстановяване сумата от 15 лв. за всяко мотивирано лице от целевата група, което е започнало участието си в допълнително обучение за ученици от уязвими групи по Дейност 2, Поддейност 2.1 или в обучения на лица и младежи от уязвими групи със завършено средно образование за опресняване на знанията им по учебни предмети, с които ще кандидатстват във висше училище в Дейност 2, Поддейност 2.2, но е отпаднало след първия месец.

Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на съответния единичен разход за всяко мотивирано лице от целевата група, което е започнало участието си в Дейност 2. Мотивирането обхваща периода на участие и задържане в обучение, успешно полагане на ДЗИ за учениците, подаване на документи за кандидатстване във ВУ, полагане на изпит/и (когато е приложимо) и записване за студент във висше училище, когато е приложимо, в рамките на продължителността на проекта. За периода на мотивирането се прилагат единични разходи 1.121- 1.125 от ТЕРЕС-ПО, актуализирани в екселски файл Актуализация-ДВО (*Приложение XI от Условията за кандидатстване*):

- **Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата от 120 лв.** в съответствие с единичен разход 1.121 от ТЕРЕС-ПО, актуализиран в екселски файл Актуализация-ДВО (*Приложение XI от Условията за кандидатстване*) за всяко мотивирано лице от целевата група - ученици от уязвими групи от втори гимназиален етап на средното образование, което е започнало участието си в допълнително обучение по Дейност 2, поддейност 2.1., завършило е обучението с присъствия в най-малко 80 % от всички учебни часове и се е явило на ДЗИ.

- **Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата от 135 лв.** в съответствие с единичен разход 1.122 от ТЕРЕС-ПО, актуализиран в екселски файл Актуализация-ДВО (*Приложение XI от Условията за кандидатстване*), за всяко мотивирано лице от целевата група - ученици от уязвими групи от втори гимназиален етап на средното образование, което е участвало в допълнително обучение по Дейност 2, поддейност 2.1., след приключване на обучението е взело успешно ДЗИ и се е явило на кандидат-студентски изпит/и, но не се е записало първи курс на обучение във Висше училище²⁹.

- **Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата от 150 лв.** в съответствие с единичен разход 1.124 от ТЕРЕС-ПО, актуализиран в екселски файл Актуализация-ДВО (*Приложение XI от Условията за кандидатстване*) за всяко мотивирано лице от целевата група - ученици от уязвими групи от втори гимназиален етап на средното образование, което е участвало в допълнително обучение по Дейност 2, Поддейност 2.1. и след приключване на обучението, е взело успешно ДЗИ и/или се е явило на кандидат-студентски изпит/и и се е записало за обучение във висше училище.

²⁹ Лицето не е записало първи курс във ВУ, поради причини като: получена слаба оценка на ДЗИ или кандидат-студентски изпити, или е получило оценка различна от слаб (2), но не е достигнало бала на съответния кандидат-студент за желаните специалности във ВУ, или е прието за обучение във ВУ, но поради някаква причина не се е записало за първи курс на обучение.

- **Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата от 60 лв.** в съответствие с единичен разход 1.123 от ТЕРЕС-ПО, актуализиран в екселски файл Актуализация ДВО (*Приложение XI от Условиата за кандидатстване*) за всяко мотивирано лице от целевата група - лица и младежи от уязвими групи със завършено средно образование, което е участвало в обученията по Дейност 2, Поддейност 2.2. за опресняване на знанията по учебни предмети, с които ще кандидатства във висше училище и след приключване на обучението се е явило на кандидат-студентски изпит, но не се е записало за обучение във висше училище.

- **Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата от 75лв.** в съответствие с единичен разход 1.125 от ТЕРЕС-ПО, актуализиран в екселски файл Актуализация-ДВО (*Приложение XI от Условиата за кандидатстване*) за всяко мотивирано лице от целевата група - лица и младежи от уязвими групи със завършено средно образование, което е участвало в обученията по Дейност 2, Поддейност 2.2. за опресняване на знанията по учебни предмети, с които ще кандидатства във висше училище, явило се е на кандидат-студентски изпит/и и се е записало за обучение във висше училище.

Разходът се определя чрез броя на лицата-участници в дейност 2 (съответно в Поддейност 2.1. и в Поддейност 2.2.) при постигнати резултати.

Разходът е допустим за възстановяване при представяне на доказателство за всеки участник в дейност 2 съгласно определения размер на единични разходи 1.121-1.125 в ТЕРЕС-ПО и екселски файл Актуализация-ДВО (*Приложение XI от Условиата за кандидатстване*).

3. Разходи за допълнителни обученията по учебни предмети за полагане на ДЗИ и кандидатстване във ВУ в рамките на Поддейност 2.1.

Прилага се единичен разход за 1 ученик от уязвими групи от втори гимназиален етап – участник в допълнително обучение с продължителност от 10 учебни часа в размер на 145 лв. съгласно определен единичен разход 1.126 от ТЕРЕС-ПО, актуализиран в екселски файл Актуализация-ДВО (*Приложение XI от Условиата за кандидатстване*).

Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата от 145 лв. в съответствие с единичен разход 1.126 от ТЕРЕС-ПО, актуализиран в екселски файл Актуализация-ДВО (*Приложение XI от Условиата за кандидатстване*), за всеки ученик от втори гимназиален етап, който успешно е провел допълнително обучение с продължителност от 10 учебни часа за преодоляване на пропуски при усвояването на учебното съдържание и/или за актуализация на компетентностите с цел успешно полагане на държавния зрелостен изпит. Обученията се провеждат в групи средно от 5 ученици, трябва да са надлежно документирани в досието на ученика, както и да е постигнат и отчетен конкретен резултат – полагане на държавните зрелостни изпити.

ВАЖНО!! В рамките на Поддейност 2.1 един ученик от целевата група може да бъде включен в допълнителни обученията в не повече от 60 учебни часа по 1 учебен предмет съгласно разпоредбите на Наредбата за приобщаващото образование.

4. Разходи за индивидуална помощ за един участник в обучение за опресняване на знанията и актуализация на компетентностите на лица, включени в Поддейност 2.2. или Дейност 4

Прилагат се следните единични разходи, определени в ТЕРЕС-ПО за индивидуална помощ за 1 участник в обучение за опресняване на знанията и актуализация на компетентностите,

като актуализираните им стойности са съгласно екселски файл Актуализация-ДВО (Приложение XI от Условиата за кандидатстване):

- 1.127. Обучение с продължителност от 60 учебни часа за лица и младежи от уязвими групи със завършено средно образование – 870 лв.
- 1.128. Обучение с продължителност от 30 учебни часа за лица и младежи от уязвими групи със завършено средно образование – 435 лв.
- 1.149. Обучения на образователни медиатори/помощници на учителя по предмети от учебната програма за опресняване на знанията и актуализация на компетентностите им с продължителност от 60 учебни часа - 870 лв.
- 1.150. Обучения на образователни медиатори/помощници на учителя по предмети от учебната програма за опресняване на знанията и актуализация на компетентностите им с продължителност от 30 учебни часа – 435 лв.

Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата от 870 лв. за всяко лице – участник в Поддейност 2.2. или участник в Дейност 4, включително за обучения, организирани за образователни медиатори в училище, който успешно е преминал обучение за опресняване на знанията и актуализация на компетентностите по учебни предмети, с които е кандидатствал във висше училище чрез полагане на кандидат-студентски изпит, с продължителност от 60 учебни часа.

Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата от 435 лв. за всяко лице – участник в Поддейност 2.2. или участник в Дейност 4, което успешно е участвало в обучение за опресняване на знанията и актуализация на компетентностите с продължителност от поне 30 учебни часа, включително обучение на образователни медиатори в училище за актуализиране на компетентностите по учебен предмет, с който е кандидатствал във висше училище чрез полагане на кандидат-студентски изпит.

ВАЖНО!!! Сумата се отпуска като индивидуална помощ, която се предоставя на лицето въз основа на подписан договор. На едно лице от уязвими групи или представител на непедagogическия персонал може да бъде предоставена само една индивидуална помощ в размер от 870 или 435 лв. за обучение за опресняване на знанията с цел подготовка и участие в един кандидат-студентски изпит или най-много 2 индивидуални помощи, всяка от които в размер от 435 лв., за обучение за опресняване на знанията с цел подготовка и участие в 2 кандидат-студентски изпита по различни предмети.

5. Разходи за индивидуална помощ за един участник за участие в кандидат-студентска кампания по Дейност 2, Поддейност 2.1. и Поддейност 2.2., и Дейност 4

Индивидуалната помощ за един участник в кандидат-студентска кампания включва следните варианти, описани в ТЕРЕС-ПО и екселски файл Актуализация-ДВО (Приложение XI от Условиата за кандидатстване):

- 1.129. Индивидуална помощ при кандидатстване чрез признаване на оценка/и от ДЗИ във ВУ, което се намира в населеното място или общината на участника или в което е възможно дистанционно подаване на КС документи (независимо от местоположението на ВУ) – 60 лв.
- 1.130. Индивидуална помощ при кандидатстване чрез признаване на оценка/и от ДЗИ във ВУ, което не се намира в населеното място или общината на участника и в което не е възможно дистанционно подаване на КС документи – 115лв.

- 1.131. Индивидуална помощ при кандидатстване чрез полагане на изпит/и във ВУ, което се намира в населеното място или общината на участника (не се предоставя подкрепа за пътуване и настаняване) – 100 лв.
- 1.132. Индивидуална помощ при кандидатстване чрез полагане на изпит/и по професионално направление, по което се извършва обучение във ВУ, което се намира в административната област на участника и е на разстояние от 10 до 99 км (изчислено съгласно калкулатора на ЕК) от местоживеенето на участника (предоставя се подкрепа за пътуване; не се предоставя подкрепа за настаняване) – 155 лв.
- 1.133. Индивидуална помощ при кандидатстване чрез полагане на изпит/и по професионално направление, по което се извършва обучение във ВУ, което се намира извън административната област на участника и е на разстояние от 10 до 99 км (изчислено съгласно калкулатора на ЕК) от местоживеенето на участника (предоставя се подкрепа за пътуване и настаняване) – 222 лв.
- 1.134. Индивидуална помощ при кандидатстване чрез полагане на изпит/и по професионално направление, по което се извършва обучение във ВУ, което се намира на разстояние от 100 до 499 км (изчислено съгласно калкулатора на ЕК) от местоживеенето на участника (предоставя се подкрепа за пътуване и настаняване) - 580 лв.
- 1.135. Индивидуална помощ след успешно участие в кандидат-студентска кампания и записване за обучение във ВУ, което се намира на разстояние от 10 до 99 км (изчислено съгласно калкулатора на ЕК) от местоживеенето на участника (предоставя се подкрепа за пътуване) - 55 лв.
- 1.136. Индивидуална помощ след успешно участие в кандидат-студентска кампания и записване за обучение във ВУ, което се намира на разстояние от 100 до 499 км (изчислено съгласно калкулатора на ЕК) от местоживеенето на участника (предоставя се подкрепа за пътуване) - 413 лв.

Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на горепосочените суми от 60, 115, 100, 155, 222, 580, 55 и 413 лв. за всеки участник от целевата група по процедурата (ученици от уязвими групи от втори гимназиален етап на средното образование, лица и младежи от уязвими групи със завършено средно образование без висше образование, образователни медиатори и помощник на учителя), който е участвал в кандидат-студентска кампания за обучение във висше училище в България

Доказателство за участието е издаването на индивидуален документ (уверение/удостоверение/друг подходящ документ) за участие, издаден от съответното висше училище, посочващ името на участника, признати оценки от ДЗИ, с които е кандидатствал за приемане за обучение във ВУ, кандидат-студентските изпити, в които е участвал, дата на провеждане и адресите, на които са проведени, съответно издаването на удостоверение/служебна бележка за записване за обучение във ВУ. При предоставяне на индивидуална помощ за пътуване при кандидатстване с кандидат-студентски изпит по професионално направление, по което се извършва обучение във ВУ, което се намира на разстояние от 100 до 499 км (изчислено съгласно калкулатора на ЕК) от местоживеенето на участника (предоставя се подкрепа за пътуване и настаняване) - 580 лв., се взема предвид разстоянието до най-близкото ВУ, в което е налично желаното от кандидат-студента професионално направление, независимо че реалното кандидатстване може да се извърши в

друго ВУ, което се намира на по-голямо разстояние. Проверката се извършва в Регистъра на висшите училища³⁰, където са посочени всички акредитирани професионални направления.

6. Разходи за индивидуална помощ за менторство за студенти от уязвими групи в първи курс и/или втори курс по Дейност 3

Менторство на лица от целевата група, записани в първи и втори курс на обучение във ВУ, се предоставя според специфичните нужди на студента за **не повече от 40 астрономически часа в рамките на продължителността на всяка от двете академични години. За целта се прилага почасово възнаграждение на ментор** съгласно ТЕРЕС-ПО и екселски файл Актуализация ДВО (*Приложение XI от Условията за кандидатстване*), както следва:

- 1.137 Индивидуалната помощ за менторство на студенти от уязвими групи в първи/втори курс е в размер до 840 лв. (40 часа по 21 лв./час) за всяка академична година, когато менторът е служител на администрацията на ВУ или студент от горните курсове.

- 1.138. Индивидуалната помощ за менторство на студенти от уязвими групи в първи/втори курс е в размер до 1520 лв. (40 часа по 38 лв./час) за всяка академична година, когато менторът е докторант или преподавател във ВУ.

Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата за менторство според броя на предоставените часове и вида на ментора. Разходът за менторство е допустим за възстановяване при постигнат ясен краен резултат и представяне на доказателства както следва:

- отчет за отработените от ментора часове съгласно образец на УО) за съответния период на предоставяне на подкрепата както и доказателство (например, служебна бележка или разпечатка от профила на студента в информационната система на ВУ), че студентът продължава обучението си във ВУ;

Възстановяването на разходите за предоставяне на индивидуална помощ за менторство за студенти от уязвими групи в първи курс и втори курс по дейност 3 се извършва на три транша за всяка от първите две академични години в рамките на изпълнението на проекта:

- **I транш** при отработени до 12 часа менторство и се изплаща за период от 3 месеца до края на месец декември от първата/втората академична година в размер съобразно отработените часове и посочените часови ставки за възнаграждения;

- **II транш** след първия семестър на първата/втората академична година на обучение във ВУ в размер до 12 часа менторство за период от 3 месеца (от месец януари до месец март на първи семестър от първата/втората академична година), в размер съобразно отработените часове и посочените часови ставки за възнаграждения;

- **III транш** при отработени до 16 часа менторство за оставащите 4 месеца от първи/втори курс на академичната година и след записване във втори/трети курс на студента от уязвими групи, получил менторство по дейност 3 след приключването на първата/втората академична година, в размер съобразно отработените часове и посочените часови ставки за възнаграждения.

³⁰ Регистърът на висшите училища се води на основание чл. 10 ал. 2 т. 3 от Закона за висшето образование и съдържа информация за всички акредитирани висши училища в Република България и е достъпен на адрес: <https://rvu.nacid.bg/>

7. Разходи за индивидуална помощ за годишни такси за обучение на студенти първи и/или втори курс във ВУ по Дейност 3

Прилага се единичен разход за индивидуална помощ за годишни такси за обучение по професионалните направления и области на висше образование съгласно т. 1.139-1.147 от ТЕРЕС-ПО и екселски файл Актуализация-ДВО (*Приложение XI от Условиата за кандидатстване*) .по професионалните направления и области на висше образование.

Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата за годишна такса за студенти от целевата група както следва:

<i>Област на висше образование</i>	Редовно обучение	Задочно обучение
<i>Педагогически науки</i>	670	710
<i>Хуманитарни науки</i>	690	610
<i>Социални, стопански, правни науки</i>	720	740
<i>Природни науки, математика, информатика</i>	910	690
<i>Технически науки</i>	900	840
<i>Аграрни науки и ветеринарна медицина</i>	830	800
<i>Здравеопазване и спорт</i>	860	740
<i>Изкуства</i>	1 210	1 180
<i>Сигурност и отбрана</i>	930	960

Бенефициентът може да поиска възстановяване от УО на посочените по-горе размери на индивидуалната помощ за годишната такса за редовно или задочно обучение в съответната област на висше образование за първата и/или за втората академична година за студенти от уязвими групи, получили подкрепа по процедурата в рамките на Дейност 3 (включително студенти, които са участвали в обученията по дейност 2 и дейност 4 и успешно са се записали във ВУ). **ВАЖНО! За студенти, участвали в дейност 4, които са записани във ВУ, бенефициентът може да поиска възстановяване от УО на размера на годишна такса за обучение, само ако студентът е записан в специалност в област на висше образование „Педагогически науки“, в задочна форма на обучение.** Възстановяването на разходите за предоставяне на индивидуална помощ за годишната такса за редовно или задочно обучение в съответната област на висше образование за първата и/или за втората академична година за студенти от уязвими групи, получили подкрепа по процедурата в рамките на Дейност 3 се извършва на 2 транша. Първата половина от индивидуалната помощ се възстановява след представянето на индивидуален документ (уверение/удостоверение/друг подходящ документ) от съответното висше училище за записан първи семестър. Втората половина от индивидуалната помощ се възстановява след представянето на индивидуален документ (уверение/удостоверение/друг подходящ документ) от съответното висше училище за записан втори семестър.

8. Разходи за индивидуална помощ за наем за настаняване на студенти в първи и/или втори курс на обучение във ВУ

Прилага се единичен разход за индивидуална помощ за наем на 1 студент от целевата група в първи и/или втори курс на обучение във ВУ в размер на 1 335 лв. за първата и/или втората академична година съгласно т. 1.148 от ТЕРЕС-ПО, актуализиран в екселски файл Актуализация-ДВО (Приложение XI от Условиата за кандидатстване).

Бенефициентът може да поиска от УО възстановяване на сумата от 1 335 лв. за всеки студент от целевата група, участник в дейност 3, който се обучава във ВУ, за разходите за наем за всяка от първите две академични години, като продължителността на академичната година е не повече от 10 месеца. Възстановяването на разходите за индивидуална помощ за наем за настаняване на студенти в първи и/или втори курс на обучение във ВУ се осъществява на 2 транша. Първата половина от индивидуалната помощ се възстановява след представянето на индивидуален документ (служебна бележка/друг подходящ документ) от съответното общежитие или висше училище, че студентът е настанен в общежитие и не дължи наеми за ползване на студентско общежитие за първи семестър. Втората половина от индивидуалната помощ се възстановява след представянето на индивидуален документ (служебна бележка/друг подходящ документ) от съответното общежитие или висше училище, че студентът е настанен в общежитие и не дължи наеми за ползване на студентско общежитие за втори семестър.

II. ЕДИННА СТАВКА – НЕПРЕКИ РАЗХОДИ

За определяне на допустимите непреки разходи за изпълнение на проекта се прилага финансиране с единна ставка, определена чрез прилагане на процент към допустимите преки разходи, съгласно член 54, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 1060/2021 г. (съответно чл. 55, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕФСУ).

Съгласно чл. 54, параграф втори от Регламент (ЕС) 2021/1060, „когато дадена държава членка е изчислила единна ставка по реда на чл. 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г., тази единна ставка може да се използва за сходна операция за целите на буква в) от настоящия член.“ В тази връзка настоящата операция е почти изцяло идентична с операция „Подкрепа на уязвими групи за достъп до висше образование“ по ОПНОИР 2014-2020 г., за която са прилагани следните единни ставки за непреки разходи (за организация и управление, вкл. комуникация и видимост и мониторинг), които са изчислени по реда на чл. 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013, както е описано в **Методика за определяне на единна ставка за финансиране на дейностите за организация и управление при процедури за конкурентен подбор и директно предоставяне по приоритетни оси 2, 3 и 5 на ОПНОИР**, утвърдена от Ръководителя на УО на ОПНОИР и налична на следния линк <https://sf.mon.bg/?go=page&pageId=139>:

- за проектни предложения с БФП от 250 000 до 400 000 лв. – непреките разходи се определят като единна ставка **12 %** от допустимите преки разходи. В този случай **преките разходи по проекта не могат да бъдат по-малко от 223 214,29 лв. и повече от 357 142,86 лв.**

- за проектни предложения с БФП от 400 001 до 750 000 лв. – непреките разходи се определят като единна ставка **11 %** от допустимите преки разходи. В този случай **преките разходи по проекта не могат да бъдат по-малко от 360 361,26 лв. и повече от 675 675,68 лв.**

- в частния случай, когато преките разходи по проекта са от 357 142,87 лв. до 360 361,25 лв. се прилага единна ставка 12% от преките разходи, но стойността на непреките разходи се определя до максималния размер, при който е спазено изискването размерът на БФП (сумата на преките и непреките разходи) да не надхвърля 400 000 лв.

Единната ставка за разходите за организация и управление, вкл. за комуникация и видимост и мониторинг (непреките разходи) се прилага спрямо преките разходи за провеждане на Дейност 1, Дейност 2, Дейност 3 и Дейност 4.

ВАЖНО!! При попълване на секция 7. Бюджет кандидатът следва да се съобрази при какъв режим ще се финансира конкретният разход и в зависимост от това следва да се попълни съответният ред от бюджета.

14.3. Недопустими разходи:

Независимо от гореизброените условия за допустимост на разходите, за недопустими ще се считат всички разходи, които са в противоречие с правилата за Европейските фондове за споделено управление (Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд +, Регламент (ЕС) 2021/1060 на Съвета относно определянето на общи разпоредби за ЕФСУ, Регламент (Евратом) 2024/2509 от 23 септември 2024 г., Постановление № 86 на МС от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от европейските фондове за споделено управление, за програмен период 2021 - 2027 г., Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ).

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните видове разходи:

- разходи за дълготрайни материални и нематериални активи;
- разходи за комисионни, както и лихви по дългове;
- непредвидени разходи;
- разходи за закупуване на земя и сгради;
- разходи за транспортни услуги, подлежащи на компенсиране съгласно Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, приета с ПМС № 163 от 29.03.2015 г., обн., ДВ, бр. 51 от 7.07.2015 г.;
- разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение;
- принос в натура;
- загуби от обмяна на валута;
- разходи за възстановим ДДС (съгласно чл. 8 и по смисъла на § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 86/2023 г.);
- разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;

- глоби, имуществени санкции и разходи по правни спорове;
- разходи за дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване или за които от представеното описание не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тя е допустима.

Управляващият орган може да нанесе корекции в бюджета на проекта (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) във връзка с установени в процеса на оценката недопустими дейности и разходи и/или несъответствия между предвидените дейности и видовете заложи разходи и/или дублиране на разходи и/или неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложените процентни съотношения и прагове на разходите и/или несъответствие с правилата за минималните помощи.

15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):

Лица от уязвими групи, както следва:

- Ученици от уязвими групи от втори гимназиален етап на образование от социално слаби семейства³¹, които са обект на социално подпомагане (получени месечни, целеви или еднократни помощи) за последните 6 месеца към момента на включване в дейности по операцията (като например ученици от семейства с един родител, и/или настанени в семейство на роднини или близки, и/или в приемно семейство, и/или в социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа, и/или от семейства с родители с образование по-ниско от средното, и/или от семейства с родители с трайни увреждания³², и/или от семейства с безработни родители, и/или са ученици-сираци, ученици с трайни увреждания, ученици в риск, ученици с хронични заболявания, др.);
- Родители на ученици от уязвими групи от втори гимназиален етап на образование, съгласно изброеното по-горе;
- Лица и младежи³³ от уязвими групи със завършено средно образование, без висше образование, от социално слаби семейства, които са обект на социално подпомагане (получени месечни, целеви или еднократни помощи) за последните 6 месеца към момента на включване в дейности по операцията (като например лица/младежи от семейства с един родител, и/или настанени в интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа, и/или

³¹ За целите на операцията социално слаби семейства, получавали социално подпомагане по реда на Закона за социално подпомагане и правилника за прилагането му и по Закона за закрила на детето са семейства, получавали месечни, целеви и еднократни социални помощи в пари и/или в натура през последните 6 месеца към момента на включване в дейности по операцията.

³² По смисъла на § 1. т. 2 от „Допълнителната разпоредба“ на Закона за хората с увреждания (обн. ДВ. бр.105 от 18.12.2018г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.105 от 11.12.2020г.) "Хора с трайни увреждания" са лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществения живот, и на които медицинската експертиза е установила вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност 50 и над 50 на сто.

³³ По смисъла на § 1. т. 1 от „Допълнителните разпоредби“ на Закона за младежта, (обн. в бр. 31 на ДВ, в сила от 20.04.2012г., посл. изм. ДВ. бр.21 от 13.03.2020г.) „младежи“ са лица на възраст между 15 и 29 години включително

от семейства с родители с образование по-ниско от средното, от семейства с родители с трайни увреждания, от приемни семейства, от семейства с безработни родители, и/или сираци, или са с трайни увреждания, и/или с хронични заболявания, др., вкл. студенти първи/втори курс във ВУ от целевата група);

- Образователни медиатори и помощник на учителя със завършено средно образование, без висше образование, вкл. такива от маргинализирани общности като роми.

Важно!!! Учениците от уязвими групи във втори гимназиален етап на средното образование са задължителна целева група за всяко проектно предложение.

В проектното предложение следва да се опишат целевите групи и техни конкретни характеристики, анализ на техните нужди и проблеми, както и към решаването, на кои от тях е насочен проектът. Целевите групи трябва да бъдат количествено определени като се посочи колко лица от коя конкретна целева група ще бъдат включени в проекта. В проектното предложение следва да се опише/обоснове как се определят представилите на различните целеви групи и как се удостоверява принадлежността към конкретна допустима целева група. Необходимата за целта информация се представя в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, на Формуляра за кандидатстване, поле „Описание на целевите групи“, поле „Механизъм за идентифициране на мотивиране на целевите групи“ и поле „Готовност за стартиране на проекта“, в което се описва и механизма за идентифициране и избор на студенти от уязвими групи в първи курс и обективни критерии, предварително определени от ВУ – партньор, когато е приложимо.

!!! В процеса на изпълнение на проекта, при определянето и включването на конкретните представители на допустимите уязвими групи в дейностите по процедурата се признават нормативно-определените за целта документи, удостоверяващи статуса на лицето от уязвимата група, издадени от компетентен орган.

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):

Безвъзмездната финансова помощ за изпълнението на допустимите дейности, включени в проектното предложение, се отпуска при следните условия:

1. Режим „непомощ“ съгласно Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/C 262/01)³⁴.

2. Режим на минимална помощ съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis.

Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на ЕС квалифицирането на дадена операция като „държавна помощ“ по смисъла на чл.107, параграф 1 от ДФЕС изисква кумулативно да са изпълнени следните условия: да има подкрепа от страна на държавата, да се засяга търговията между държавите – членки, да се предоставя селективно предимство на бенефициентите, да се нарушава /заплашва конкуренцията.

Прегледът на приложимата нормативна уредба и анализът на дейностите и бенефициентите, е изведен в Режим на помощ – нормативна уредба и анализи (*Приложение IX към Условиата*

³⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A52016XC0719%2805%29>

за кандидатстване). Предвид целта на операцията, а именно подобряване на възможностите за личностна и професионална реализация чрез осигуряване на подготовка за успешното кандидатстване във висши училища (ВУ) на непедagogически персонал и на ученици и лица от уязвими групи без висше образование, дейностите, които не могат да бъдат дефинирани като такива със стопански характер - съгласно т. 17, т. 28-29, т. 34 от Известието на Комисията и приложимото национално законодателство в сферата на образованието, се изпълняват в режим „непомощ“, тъй като не биха могли да доведат до нарушаване на конкуренцията като елемент от фактическия състав на понятието „държавна помощ“. Дейностите, които се дефинират като икономически съгласно приложимата нормативна уредба – т. 30 от Известието на Комисията и националното законодателство в сферата на образованието, се изпълняват в режим на минимална помощ или се възлагат по реда на приложимото законодателство, когато е приложимо.

Режим „не помощ“

Училищата съгласно Закона за предучилищно и училищно образование в качеството им на кандидати и партньори са публично-правни субекти, които изпълняват държавната политика в сферата на образованието и **не се считат за предприятия** по смисъла на и за целите на чл. 107, параграф 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС).

Частните училища съгласно чл.40 (1) от ЗПУО са търговски дружества, ЮЛНЦ или кооперации, които по реда на ал.2 осъществяват дейността си като образователни институции след вписване в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование при условията и по реда на този закон. Съгласно чл.10 от ЗПУО частните училища могат да получават държавно финансиране по реда на държавния образователен стандарт (Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование). По смисъла на чл.1 от Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование частните училища, част от националната образователна система, се считат за публично-правни субекти, които изпълняват държавната политика в сферата на образованието само за тази част от дейностите, за която получават държавна субсидия. В тази връзка **само финансираните от държавата дейности на частните училища се считат за нестопански дейности** по смисъла на чл.107, §1 от ДФЕС съгласно т. 17 - 18 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ (2016/C 262/01). **Частните училища от средното образование са допустими бенефициенти³⁵ само в рамките на дейностите за тези ученици от допустимите по настоящата процедура целеви групи, за които се предоставя държавната субсидия съгласно чл.10, ал.4 от ЗПУО и Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование и не се считат за предприятия в този случай.**

Висшите училища са юридически лица, които съгласно чл. 6, ал. 1 от Закона за висшето образование (ЗВО) са с предмет на дейност подготовка на специалисти, способни да развиват и прилагат научни знания в различните области на човешката дейност; повишаване квалификацията на специалисти; развитие на науката, културата и иновационната дейност. Съгласно чл.9, ал.3, т.7 и чл.95, ал. 2 от ЗВО ежегодно с решение на Министерски съвет се

³⁵ Съгласно т.11 по-горе и Методология и критерии за подбор на едноименната операция, одобрени от КН на ПО на Четвъртото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Образование“, проведено на 26-28.11.2024 г.

определят таксите за кандидатстване и таксите за обучение на студенти във висшите училища в Република България. Съгласно т.31, в съответствие с т.17-18 и т. 28-30, от Известието, буква а) дейностите на университетите не попадат в приложното поле на правилата за държавна помощ относно основната им дейност, а именно – образование за повече и по-добре квалифицирани човешки ресурси. В тази връзка всички такси (такси за кандидат-студентски изпити, такси за участие в кандидат-студентска кампания и класиране с признаване на оценка от държавен зрелостен изпит, годишни такси за обучение на студенти), включително и разходите за менторството се считат за непомощ. В този смисъл за дейностите по процедурата ВУ не са предприятия.

Допустимите кандидати и партньори – юридически лица с нестопанска цел са регистрирани в обществена полза съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ). ЮЛНЦ извършват целенасочено дейности в обществен интерес като подпомагат и си сътрудничат с органите на властта и с други заинтересовани страни. Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на Европейския съюз за ЮЛНЦ – кандидати/партньори, предвидените по настоящата процедура допустими дейности, които могат да се реализират от ЮЛНЦ, с неикономически характер за тях са Дейност 2, Дейност 3 или Дейност 4, т.к. се предоставят като индивидуална помощ на представителите на целевите групи, които не са стопански субекти. ЮЛНЦ не получават друго финансиране по Дейности 2, 3 и 4, освен това, което те трансферират като индивидуална помощ за представителите на целевите групи по Дейности 2, 3 и 4. В тази връзка, поради липсата на предоставяне на държавен ресурс за тях по тези дейности е приложим режим „непомощ“. Когато ЮЛНЦ изпълняват неикономически дейности (дейност 1) разходите за тях не се считат за помощ.

Крайните получатели (целевата група) по процедурата са ученици, лица и младежи, студенти от уязвими групи, родители, образователни медиатори и помощник на учителя. Същите не са стопански субекти, а дейностите, които ще се осъществяват, са насочени изцяло към образователната система. Те не са стопански субекти и не попадат в обхвата на определението за „предприятие“ по т. 7 от Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/С 262/01). Дейностите, в които лицата от целевите групи ще участват, са изцяло насочени към равен достъп до образование, личностно развитие, с цел превенция на преждевременно напускане на образованието и обучението поради социални бариери, поставящи ги в уязвими условия, нямат икономически характер, съответно не може да се разглеждат като икономическа облага. Предвид крайната цел на операцията, а именно създаване на условия за преход от средно към висше образование на лица от уязвими групи с оглед по-успешната им социална интеграция, дейностите, които не могат да бъдат дефинирани като такива със стопански характер, се изпълняват в режим непомощ, които не биха могли да доведат до нарушаване на конкуренцията като елемент от фактическия състав на понятието „държавна помощ“.

Режим на минимална помощ

Режим на минимална помощ по настоящата процедура се прилага за ЮЛНЦ съгласно Режим на помощ – нормативна уредба и анализи (*Приложение IX към Условиата за кандидатстване*), предвид че се считат за стопански дейности.

Режим на минимална помощ се предоставя по реда на Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОJ L, 2023/2831, 15.12.2023).

„Минимална помощ“ (de minimis) е помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея, поради своя минимален размер, както е определена в действащия регламент на ЕС № 2021/2831 относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ.

„Предприятие“ по смисъла на правилата за конкуренцията е всеки субект, независимо дали е физическо или юридическо лице, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира.

„Икономическата дейност“ се изразява в предлагането на стоки и/или услуги на съществуващ конкурентен пазар.

Кандидатите /партньорите – ЮЛНЦ съгласно т.7-12 от Известието във връзка с чл.107,§1 от ДФЕС се считат за **предприятия, независимо от правния им статут, за дейност 1 по настоящата процедура**. Следователно **всички разходи на ЮЛНЦ**, в качеството им на кандидат и/или партньор, **свързани с изпълнението на Дейност 1 по процедурата, вкл. и непреките разходи за тях, ще се считат за минимална помощ за ЮЛНЦ**.

В случай че ЮЛНЦ бъдат включени в дейности по проекта, същите представят попълнена по образец Декларация за минимални помощи (*Приложение V към Условиата за кандидатстване*), в която надлежно отразяват обстоятелствата съгласно указанията и конкретно приложимата нормативна уредба, вкл. код по КИД-2008 на дейностите, които ЮЛНЦ изпълнява. Относно декларираните обстоятелства УО на ПО прави проверка в регистъра за минимални помощи - <https://minimis.minfin.bg/>.

Допустимите кандидати/партньори –ЮЛНЦ представят и счетоводни документи за дейността си съгласно т.11 (за доказване на финансов капацитет - счетоводни документи за последните две приключили финансови години към датата на кандидатстване, а за целите на режима на минимална помощ за предходните три години, когато същите не са публично достъпни) и т.12 за партньорите от настоящите Условия за кандидатстване (ГОД – ОПР, баланс, отчет за икономическа и отчет за неикономическа дейност за предходните три години, когато същите не са публично достъпни).

Код по КИД-2008 на дейностите, които ЮЛНЦ изпълняват, се посочват в Декларацията за минимални помощи (*Приложение V към Условиата за кандидатстване*). Размерът на отпуснатата минимална помощ по настоящата процедура ще бъде записан в административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

За целта УО на ПО следи и проверява за разпоредбите на Регламент (ЕС) №2023/2831 г. (детайлно описано в Приложение IX към Условиата за кандидатстване):

- Съгласно чл. 3, т.2 от Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОJ L, 2023/2831, 15.12.2023) общият размер на помощта по режим de minimis, предоставяна към ЮЛНЦ по настоящата процедура, заедно с други получени помощи за едно и също предприятие, не може да

надхвърля 300 000 EUR или 586 749 лв. за период от три години (предходните три години към датата на подаване на проектното предложение/към датата на сключване на административния договор за БФП).

- Таваните, посочени в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831, се прилагат независимо от формата на помощта de minimis или от преследваната цел и без значение дали предоставената от държавата членка помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза. Периодът от три предходни години по настоящата процедура се определя спрямо датата на подаване на проектното предложение/датата на сключване на административния договор за БФП. За всяко ново предоставяне на помощ de minimis се взема предвид общият размер на помощта de minimis, предоставена през предходните 3 години от момента на прилагане на законовото право за получаване на помощта de minimis, независимо от датата на плащането ѝ. За целите на таваните, посочени в член 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси. Когато с отпускането на нова помощ de minimis може да бъде надвишен съответният таван, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на Регламент (ЕС) № 2023/2831.

- Размерът на предоставените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се сключва договорът/споразумението и получената минимална помощ от:

1. предприятието - ЮЛНЦ;
2. предприятията, с които ЮЛНЦ образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 2023/2831;
3. всички предприятия, които са се втели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с ЮЛНЦ съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) № 2023/2831;
4. предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с ЮЛНЦ, които са се възползвали от минимална помощ, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) № 2023/2831.

ЮЛНЦ е недопустимо да получи минимална помощ по настоящата процедура, ако попада в забранителните режими на помощ в съответствие с чл.1, параграф 1, букви а), б), в) и г) от Регламент (ЕС) № 2023/2831.

По процедурата не се предоставя помощ на ЮЛНЦ, когато отпускането ѝ води до нарушаване на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 2023/2831 г., включително на чл. 1, параграф 1, букви д) и е) от Регламента.

Когато дадено предприятие упражнява дейност в секторите, посочени в чл. 1, чл. 2, т.1, както и в един или повече от секторите или дейностите, обхванати от Регламент (ЕС) № 2023/2831 г., то Регламентът се прилага спрямо помощта, предоставяна за съответните един или повече сектори или дейности, при условие че получателят на помощта гарантира посредством подходящи средства, като например разделение на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в изключените сектори не се ползват от помощ de minimis, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 г.

При определяне на допустимостта съгласно посочения критерий за натрупване на етапа на оценка на проектното предложение се прави проверка на информацията, вписана в информационна система „Регистър на минималните помощи“ - <https://minimis.minfin.bg>, по отношение на ЮЛНЦ. Допълнително, преди сключване на административния договор за БФП, както и преди всяко плащане УО на ПО извършва съпоставка на данните в информационна система „Регистър на минималните помощи“ - <https://minimis.minfin.bg> и декларациите за минимални помощи, предоставени ЮЛНЦ по отношение на получените минимални помощи.

За да удостоверят, че осъществяват икономическата си дейност в допустимите сектори ЮЛНЦ следва да посочат в **Декларацията за минимални помощи** (*Приложение V към Условиата за изпълнение*) кода на основната си икономическа дейност. Кодът се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване за включване в дейности по проекта. За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 - <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf>.

Допустимостта ЮЛНЦ се удостоверява посредством декларираните данни в Декларацията за минимални и държавни помощи и се проверява от УО на ПО към момента на сключване на договор за БФП.

Помощта de minimis, предоставена съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831, може да се натрупва с минимална помощ, предоставена съгласно Регламент (ЕС) №1407/2013 и Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в селскостопанския сектор (ОВ L 352 от 24.12.2013 г.), и Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190 от 28.06.2014 г.) до съответния размер, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламента³⁶. В случаите на предприятия, които са в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/2832 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ (de minimis) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес (ОВ L от 15.12.2023 г.) приложимият праг за натрупване на минималната помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 и Регламент (ЕС) 2023/2832 е до левовата равностойност на 1 050 000 евро за период от три години³⁷.

Помощ de minimis не се кумулира с държавна помощ, отпусната за същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за финансиране на риска, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият приложим интензитет на помощта или размер на помощта, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с Регламент за групово освобождаване или с Решение, приети от Комисията. Помощ de minimis, която не е

³⁶ Минимална помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 + минимална помощ по Регламент (ЕС) № 1407/2013 + минимална помощ по Регламент (ЕС) № 1408/2013 + минимална помощ по Регламент (ЕС) № 717/2014 се натрупва до 300 000 евро за период от три години.

³⁷ Минимална помощ по Регламент (ЕС) № 2023/2831 + минимална помощ по Регламент (ЕС) № 2023/2832 за период от три години се натрупва до 1 050 000 EUR (т.е. 300 000 евро по Регламент (ЕС) № 2023/2831 + 750 000 евро по Регламент (ЕС) № 2023/2832).

предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена съгласно Регламента за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията. Когато с отпускането на нова помощ *de minimis* може да бъде надвишен съответният таван, определен в член 3, параграф 2 на Регламент 2023/2831 (като периодът обхваща три предходни години към момента на предоставяне на помощта – административният договор за БФП), никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на същия регламент. В такива случаи не може да се иска благоприятно третиране на мярката за помощ по регламента - нито към момента на предоставяне на помощта, нито в който и да е по-късен момент. При констатиране на действително надвишаване на установения праг в Регламент (ЕС) 2023/2831, следва да се предприемат мерки по възстановяване на цялата получена сума по подписания административен договор за предоставяне на БФП.

Държавите членки предоставят нова помощ *de minimis* в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/2831 само след като са проверили, че с нея общият размер на помощта *de minimis*, отпусната на съответното предприятие, няма да достигне равнище, надхвърлящо съответния таван, определен в член 3, параграф 2, и че са спазени всички условия, установени в цитирания регламент.

Данните за получените минимални помощи през предходните три години до датата на подаване на проектното предложение следва да бъдат надлежно посочени от ЮЛНЦ, когато е приложимо в т. 9 от Декларацията за минимални помощи (Приложение V към Условията за изпълнение). Декларацията за минимални помощи се представя от кандидат/партньор - ЮЛНЦ, на етап кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение – преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в обстоятелствата, декларирани на етап кандидатстване.

Към момента на оценка на проектното предложение, проверката за ненадвишаване на максимално допустимия таван за получена минимална помощ, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални помощи и проверка в Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите.

В случай че при оценката на конкретно проектно предложение се установи, че с финансовата помощ в режим *de minimis*, за която се кандидатства, ще бъде надхвърлен прагът на допустимите минимални помощи, оценителната комисия намалява служебно размера на безвъзмездната финансова помощ до максимално допустимия размер. Тази корекция не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗУСЕФСУ. В тази връзка, когато исканата част от бюджета на БФП надхвърля допустимия размер на „минимална помощ“ за ЮЛНЦ оценителната комисия коригира бюджета за тях след комуникация, без да редуцира дейностите и индикаторите, а ЮЛНЦ поема ангажимент да ги изпълни, осигурявайки собствени средства в размер на разликата между исканата и редуцираната минимална помощ.

Преди сключване на административния договор, Управляващият орган на ПО ще извършва проверка по същество на декларираната помощ в режим *de minimis* от одобрените кандидати/партньори –ЮЛНЦ. В случай, че бъде установена погрешно декларирана сума

към момента на договарянето, която надвишава съответния таван, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831 или се установи, че кандидатите/партньорите попадат в забранителния режим, ще бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за съответния бенефициент. Проверката се осъществява посредством съпоставяне на цялата информация за получените минимални помощи, с която Управляващият орган разполага, вкл. и проверка в Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите.

В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще прилага контролни механизми, с които да гарантира, че всички условия на Регламент (ЕС) 2023/2831 са изпълнени. Администраторът на помощ - УО на ПО, проверява декларираната от кандидатите информация, чрез съпоставянето ѝ с данни от официални източници, като например НСИ, Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел, Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите и др. При проверка на условията на Регламент (ЕС) 2023/2831 УО на ПО следва да изготви и попълва контролен лист за съответствието на отпусканата минимална помощ с изискванията на Регламента, като събира надеждна одитна следа за извършените проверки.

УО на ПО не носи отговорност за погрешно декларирана сума на получена минимална помощ, довела до отказ за предоставяне на БФП.

Помощта *de minimis* се смята за отпусната от момента на подписване на административния договор за изпълнение на дейности по проекта, независимо от датата на нейното изплащане на предприятието.

Съгласно чл. 3, пар. 5 от Регламент (ЕС) 2023/2831 г. всички суми (стойности) на помощта са в брутно изражение, т. е. преди облагане с данъци или други такси.

Когато безвъзмездната финансова помощ попада в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията, Бенефициентът и УО на ПО са длъжни да документират и събират цялата информация относно прилагането на Регламента. Така съставените документи трябва да съдържат цялата информация, която е необходима, за да се докаже, че са спазени условията по Регламент (ЕС) 2023/2831. Документацията относно помощта *de minimis* се съхранява в продължение на 10 години, от датата на която е предоставена.

При поискване от Европейската комисия бенефициентът и партньорите предоставят чрез УО на ПО на министъра на финансите цялата информация и придружаваща документация, която Европейската комисия счита за необходима за целите на контрола на прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2831. Информацията и документацията се предоставят на министъра на финансите в срок 15 работни дни, освен ако в искането на Европейската комисия или в указанията на Министерството на финансите не е определен друг срок.

Задължение на Администратора на помощта, произтичащо от чл. 34, ал. 1 от ЗДП и чл. 9, ал. 4 от Правилника за неговото прилагане, е да информира министъра на финансите в срок от 3 работни дни от предоставянето на всяка помощ *de minimis* чрез Информационната система „Регистър за минималните помощи“ (<https://minimis.minfin.bg>).

След публикуване на настоящите Условия за кандидатстване не са допустими изменения, които могат да повлияят на съответствието на настоящата процедура с изискванията на Регламент на Комисията (ЕС) 2023/2831.

Съгласно чл. 38, т.5 от ЗУСЕФСУ ръководителят на Управляващия орган издава мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, ако преди сключване на договор се установи, че минималната помощ е недопустима.

За дейности по процедурата, за които е приложимо, изборът на изпълнители ще бъде извършван по открит, прозрачен и публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз и в съответствие със Закона за обществените поръчки/ Глава IV от ЗУСЕФСУ.

Прегледът на приложимата нормативна уредба и анализът на дейностите и бенефициентите, е изведен в Режим на помощ – нормативна уредба и анализи (*Приложение IX към Условиата за кандидатстване*)

17. Хоризонтални принципи:

Изпълнението на дейностите по настоящата процедура следва да бъде съобразено със следните хоризонтални принципи съгласно чл.9 от Регламент (ЕС) 2021/1060:

1. Устойчиво развитие;
2. Равни възможности и недопускане на дискриминация;
3. Равенство между половете.

Кандидатът следва да аргументира в проектното предложение (в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“) как предложените дейности съответстват и допринасят за реализиране на хоризонталните принципи, както и прилагането на Хартата на основни права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Кандидатите следва да опишат в проектните си предложения *Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания*, който съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на бенефициента и партньорите) в рамките на цялостно изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително прилагането на „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8220>. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване: поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“. В Приложение XX от Условиата за изпълнение по процедурата е даден примерен Контролен лист за проверка за наличие на нарушение/ограничаване на основни права по Хартата на основните права на ЕС и по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания за адаптиране и ползване от

бенефициенти при изпълнение на проектно предложение след сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ.

Прилагането на заложените в проектното предложение принципи ще се проследява на етап изпълнение на проекта.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):

Максималната продължителност на проекта е **36 месеца, но не по-късно от 31.12.2029 г.**

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):

Неприложимо

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):

Неприложимо

21. Ред за оценяване на проектните предложения:

Оценката на проектните предложения по тази процедура се извършва в съответствие с Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“, Раздел I. „Общи положения“ и Раздел II. „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор“ от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), глава втора „Правила за оценяване на проектни предложения“, раздел I „Оценяване на проектни предложения чрез подбор“ от Постановление № 23 на МС от 13.02.2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 - 2027 г. (ПМС №23/2023 г.) и Критерии и методология за оценка на проектни предложения (*Приложение X към настоящите Условия за кандидатстване*).

Съгласно чл. 29, ал. 2 от ЗУСЕФСУ при процедура чрез подбор се извършва:

1. оценяване на всяко проектно предложение, което включва:
 - а) оценка на административното съответствие и допустимостта;
 - б) техническа и финансова оценка;
2. класиране на одобрените проектни предложения в низходящ ред;
3. определяне на проектни предложения, за които се предоставя финансиране.

Оценката на административното съответствие и допустимостта на проектните предложения се извършва по критериите, посочени в раздел 1 „Критерии за оценка на административното съответствие и допустимостта“ от Критерии и методология за оценка на проектни предложения по настоящата процедура (*Приложение X към настоящите Условия за кандидатстване*), които се отбелязват с „ДА“, „НЕ“ или „Н/П“ (не е приложимо).

Съгласно чл. 34, ал. 1 и ал. 2 от ЗУСЕФСУ, респективно чл. 19, ал. 2 и ал. 3 от ПМС № 23/2023 г., въз основа на извършената проверка за административно съответствие и допустимост назначената от Ръководителя на Управляващия орган комисия изготвя списък на проектните предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка. В списъка се посочват и основанията за недопускане. Списъкът се публикува на интернет страницата на съответната програма и в ИСУН, а за недопускането се съобщава на всеки от кандидатите, включени в

него по реда на чл. 22, ал. 3 от ЗУСЕФСУ. Когато при описаната проверка се установи липса на документи и/или друга нередовност, Оценителната комисия изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение. Кандидат, чието проектно предложение е включено в списъка с проектните предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка, може писмено да възрази пред Ръководителя на Управляващия орган в едноседмичен срок от съобщаването. Ръководителят на Управляващия орган се произнася по основателността на възражението в едноседмичен срок от неговото получаване, като:

1. връща проектното предложение за техническа и финансова оценка;
2. прекратява производството по отношение на кандидата.

Техническата и финансова оценка на проектните предложения се извършва по критериите, посочени в раздел 2 „Критерии за техническа и финансова оценка“ от Методологията и по реда на чл. 20 от ПМС № 23/2023 г., като включва следните групи на оценка:

1. КАЧЕСТВО НА СЪОТВЕТСТВИЕТО;
2. ОЦЕНКА НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ;
3. ЕФИКАСНОСТ И ЕФЕКТИВНОСТ НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ;
4. БЮДЖЕТ;
5. ФИНАЛНА ТФО СЛЕД ПРОВЕРКА НА БЮДЖЕТ.

Всяка група на оценка включва между един и повече критерии. Оценката на проектното предложение по всяка една от петте групи на оценка се получава като сума от получения брой точки по съответните критерии. Всяка група на оценка има различна тежест при формиране на общата оценка на проектното предложение. Максималният брой точки, който може да получи едно проектно предложение в ИСУН, е 100 точки.

Оценката по настоящата процедура се извършва от оценителна комисия, определена със заповед на Ръководителя на Управляващия орган.

Допълнителна информация от кандидата може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия. За дата на представяне на документите/информацията се счита датата на отговор в ИСУН. Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документация, е описан в Ръководството за потребителя за модул „Е-кандидатстване“ в ИСУН, което е налично на следния адрес: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Home/Manual>.

По време на техническата и финансова оценка на проектното предложение оценителната комисия може да извършва корекции в бюджета на проектно предложение, в случай че при оценката се установи: наличие на недопустими дейности и/или разходи; несъответствие между предвидените дейности и видовете заложен разход; дублиране на разходи; неспазване на заложените в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ правила или ограничения по отношение на заложен процентни съотношения/прагове на разходите; несъответствие с правилата за държавните или минималните помощи. В случай че при оценката на проектно предложение се установи, че с финансовата помощ, за която се кандидатства, ще бъде надхвърлен прагът на допустимите държавни или минимални

помощи, оценителната комисия намалява служебно размера на безвъзмездната финансова помощ до максимално допустимия размер. Оценителната комисия следва да извърши редукция на бюджета при условията и по реда на чл. 20, ал. 7- 9 от ПМС № 23/2023 г., както и в случаите, в които разходите са необосновани или планираните стойности не съответстват на определените изисквания и стойността на определените единични разходи и еднократни суми.

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка, получена на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна на или по-голяма от 33 точки. В случай че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни точки, проектите предложения ще бъдат подреджани в низходящ ред по следните критерии и в указаната последователност:

- По-висока крайна оценка за група „Ефикасност и ефективност на проектното предложение“;
- По-висока крайна оценка за група „Оценка на целевите групи“;
- По-висока крайна оценка за група „Качество на съответствието“;
- По-висока целева стойност на задължителния индикатор за изпълнение **EECO09** Участници с прогимназиален етап на основното образование или по-ниска степен (ISCED 0-2);

След приключване на оценителен лист 1 се попълва оценителен лист 2 за окончателна ТФО след проверка на бюджета и размера на допустимата „минимална помощ“. Проверката по оценителен лист 2 се извършва по критериите от настоящата методология, които се отбелязват с „ДА“ или „НЕ“ за критерий 1 и с „ДА“, „НЕ“ или „НП“ (неприложимо) по критерий 2. Проектните предложения, получили минимум 33 точки на етап „Техническа и финансова оценка“ (оценителен лист 1) и „ДА“ на критерий 1 от оценителен лист 2 и „ДА“ или „НП“ на критерий 2 от оценителен лист 2, се класират в низходящ ред съобразно получените крайни точки, като за финансиране се предлагат проектите по реда на класирането до достигане на общия размер на бюджета на настоящата операция, определен в т. 8 от Условията за кандидатстване. В случай че бюджетът по един компонент не може да бъде усвоен, УО си запазва правото да пренасочи свободния ресурс към другия компонент, за който не достига наличното финансиране.

22. Критерии и методика за оценка на проектите предложения:

Оценката по настоящата процедура се извършва въз основа на критерии, одобрени от Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ 2021-2027 (КН на ПО), описани в **Приложение X** към Условията за кандидатстване.

Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата. В рамките на настоящата процедура кандидатът може да подаде само едно проектно предложение.

23. Начин на подаване на проектите предложения/концепциите за проектни предложения:

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на информационната система за управление и наблюдение на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на

производства пред управляващите органи посредством ИСУН. Цялата информация е качена на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

Подаването на проектно предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване и подаване на Формуляра и придружителните документи чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН) единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg>.

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Подготовката и подаването на проектното предложение в ИСУН се извършва по следния начин:

Кандидатът влиза в ИСУН след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение.

Проектното предложение по настоящата процедура се изготвя от кандидата, съгласно Указанията на Управляващия орган за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (*Приложение VIII към Условията за кандидатстване*).

Подкрепящите документи към Формуляра за кандидатстване, посочени в т. 24 от Условията за кандидатстване, също се подават изцяло електронно. Посочените документи се описват и прилагат в секция 13 „Прикачени документи“ към Формуляра за кандидатстване.

Съгласно разпоредбите на чл. 23, ал. 2 на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН кандидатът подписва с КЕП единствено електронните документи, изисквани в оригинал. Достоверността на електронните копия на документи, приложени към Формуляра за кандидатстване, се удостоверява единствено чрез подписването на формуляра в ИСУН.

Проектното предложение се подписва с КЕП от законния представител на кандидата или надлежно оправомощено за целите на подаване на проектното предложение лице. При оправомощаване следва да се приложи Заповед/Пълномощно за оправомощаване на лице, което да представлява кандидата и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта.

Проектното предложение се подава винаги от профила на кандидата, а не от друг профил, тъй като впоследствие именно този профил ще бъде използван за комуникация с Управляващия орган и за отстраняване на установени нередовности по време на оценката на проектното предложение. Промени на посочения профил, вкл. промяна на имейл адреса, асоцииран към съответния профил, са недопустими.

Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на Формуляра, докато той е в работен режим (чернова). Всеки Формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН.

Максималният препоръчителен размер на всеки отделен прикачен файл към проектното предложение, който се подава чрез системата, е 2 ГБ.

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане до Ръководителя на Управляващия орган на ПО чрез секция Комуникация с УО в меню Проектни предложения на ИСУН.

Кандидатът следва да попълва внимателно всички секции на Формуляра за кандидатстване, тъй като грешки или несъответствия, допуснати при попълването му могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

ИСУН се поддържа от дирекция „Централно координационно звено” в администрацията на Министерския съвет и в тази връзка въпроси и запитвания по отношение на функционирането и използването на системата, възникнали в процеса на кандидатстване, следва да се изпращат на следния електронен адрес: support2020@government.bg.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

Кандидатът по настоящата процедура чрез подбор на проектни предложения е необходимо да приложи в секция 13 „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване следните попълнени, подписани на хартиен носител и сканирани документи:

1. Заповед/Пълномощно за оправомощаване на лице, което да представлява кандидата и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта (ако е приложимо). *Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от законния представител на кандидата.*

Документът по т. 1 се подписва от законния представител на кандидата.

2. Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора – попълнена по образец (Приложение I към Условието за кандидатстване). *Декларацията се попълва, подписва и представя от законния представител на кандидата и от законния представител на всеки партньор.*

В случай че проектното предложение се подава с валиден КЕП на законния представител на кандидата, декларираната информация се потвърждава във Формуляра за кандидатстване в секция 12. „Е-декларации“.

В случай че проектното предложение се подава с валиден КЕП на оправомощено лице, декларацията в секция 12 „Е-декларации“ се попълва и подписва от законния представител на кандидата на хартиен носител и същата се сканира и прикача в секция 13. „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване или се подписва с електронен подпис и се прикача в секция 13. от Формуляра за кандидатстване.

Декларацията при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение I към Условието за кандидатстване) се попълва и се подписва от всички лица, с право да представляват кандидата/партньора, независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин.

Посочената по-горе декларация следва да бъде с дата след датата на обявяване на настоящата процедура и предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение.

Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларират от кандидата, а преди подписване на административния договор за предоставяне на БФП се доказват:

1. с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, или заверени копия от тях, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;

2. с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

3. Декларация за партньорство, попълнена по образец (Приложение II към Условието за кандидатстване) и подадена в ИСУН.

Попълва се и се подписва от кандидата и всички партньори и се прилага към формуляра за кандидатстване. Документът следва да бъде подписан от законните представители на кандидата и на всички партньори или от лица, които са оправомощени да ги представляват.

4. Помощна таблица ДВО – Приложение III към Условието за кандидатстване. *Приложението се подава във файл формат excel, съгласно приложените към него Указания за попълване.*

5. Автобиографии по образец (Приложение IV към Условието за кандидатстване), попълнени и подписани от членовете на основния екип за организация и управление на проекта. *Задължително се прилагат автобиографии за основния екип за организация и управление на проекта, който включва ръководител на проекта; координатор на проекта; счетоводител/финансист на проекта.*

6. Декларация за минимални помощи, попълнена по образец (Приложение V към Условието за кандидатстване), подписана и подадена в ИСУН (ако е приложимо).

Прилага се от кандидат/ партньор ЮЛНЦ, за което е приложим режим „минимална помощ“ за дейностите, които то ще изпълнява.

7. Декларация за разграничаване на икономическата от икономическата дейност, попълнена по образец (Приложение VI към Условието за кандидатстване) и подадена в ИСУН (ако е приложимо). *Прилага се от всички кандидати/партньори, упражняващи и стопански дейности, за които разходите по проектното предложение са в режим непомощ.*

8. Счетоводни документи (Годишен отчет за дейността - ГОД), прикачени в ИСУН съгласно т. 11. и т. 12 от Условието за кандидатстване, ако е приложимо.

Прилага се, в случай че документът не е публично оповестен. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен. В случай, че документът е наличен в МОНИТОРСТАТ на НСИ проверката се прави служебно.

9. Устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние или решение по вписване, удостоверяващо статута на кандидат/партньор - ЮЛНЦ, прикачени в ИСУН, когато е приложимо.

В случай, че информацията е оповестена в ТРРЮЛНЦ това обстоятелство ще се проверява по служебен път. В случай, че Устав/учредителен акт, удостоверение за актуално

състояние или решение по вписване са налични в други публични регистри, кандидатът/партньорът посочва източниците на информация или прилага документите в ИСУН. Удостоверението за актуално състояние следва да е издадено не по-рано от 3 месеца преди крайната дата на кандидатстване, сканирано и прикачено в ИСУН.

10. Документи, доказващи опит в изпълнение на дейности, сходни или идентични с тези по операцията и/или участие в изпълнението на поне един проект в сферата на образованието и/или работа с уязвими групи преди датата на обявяване на процедурата.

11. Заповед на министъра на образованието и науката за включване в системата на държавното финансиране.

Представят се от частно училище от средното образование – кандидат/партньор.

25. Краен срок за подаване на проектните предложения:

Настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор на проектни предложения е с три срока на кандидатстване както следва:

Първи срок на кандидатстване: начална дата - 2025 г., краен срок на кандидатстване -2025 г., 23:59 ч. (три месеца след началната дата за първи срок)

Втори срок на кандидатстване: начална дата – 2025 г., краен срок на кандидатстване – 2025 г., 23:59 часа (четири месеца след началната дата за втори срок).

Трети срок на кандидатстване: начална дата - 2025 г., краен срок на кандидатстване –.....2026 г., 23:59 часа (четири месеца след началната дата за трети срок).

Съгласно указанията на заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика, **за час на подаване на проектното предложение се счита времето на приложния сървър на ИСУН, когато са записани окончателните данни и системата е генерирала регистрационен номер, а не времето на локалния компютър на съответния кандидат.**

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Съгласно чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ кандидатът по процедурата може да иска разяснения във връзка с Условието за кандидатстване в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване. Допълнителни въпроси относно попълването на документацията за кандидатстване се задават в писмена форма чрез електронната система ИСУН, секция „Разяснения по процедурата“.

Разясненията от страна на УО се утвърждават от Ръководителя на Управляващия орган или оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на Условието за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение като са задължителни за кандидата и се прилагат от оценителната комисия. Въпросите на кандидата и разясненията на УО се съобщават (публикуват) на интернет страницата на УО <http://opnoir.bg/>, в рубрика „Въпроси и отговори“ и в ИСУН2020: <https://eumis2020.government.bg> (към документите по процедурата) в 10-дневен срок от

получаване на искането, но не по късно от две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване.

Проектното предложение по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, следва да бъде подадено само по електронен път с **Квалифициран електронен подпис (КЕП)** като се използва Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН) - <https://eumis2020.government.bg>.

26. Допълнителна информация:

Решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и сключване на административен договор:

В десетдневен срок от приключване на оценяването Ръководителят на Управляващия орган (РУО):

1. одобрява доклада;
2. връща доклада за провеждане на оценяването и класирането от етапа, където са допуснати нарушения, когато те са отстраними;
3. не одобрява доклада, когато в процедурата са допуснати съществени нарушения.

При одобрен оценителен доклад кандидатите от списъка на проектите, предложени за финансиране се поканват да представят в 30-дневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за бенефициент, включително на условията, посочени в настоящите Условия за кандидатстване.

В двуседмичен срок от представянето на гореспоменатите доказателства РУО взема решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по всяко проектно предложение, включено в списъка с предложените за финансиране проектни предложения. Решението на РУО се обективира в административен договор с бенефициента. Решение за прекратяване на процедурата чрез подбор може да се вземе при следните случаи:

-Когато оценителният доклад не е одобрен, поради допуснати съществени нарушения в процедурата;

-Когато няма постъпили в срок проектни предложения или всички подадени проектни предложения са оттеглени;

-При спиране на финансирането по съответната програма или по част от нея.

Уведомяването на кандидата за сключване на административния договор се извършва писмено. Писменото уведомление съдържа и изискване на следните документи от кандидата, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП:

1. Декларация на кандидата (по образец), в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (Приложение I);
2. Декларация за нередности – по образец (Приложение XV);
3. Финансова идентификация (Приложение XVI);
4. Споразумение за партньорство (Приложение XVIII);

Споразумение за партньорство (Приложение XVIII) съдържа минимално изискуемото съдържание. Същото може да бъде допълвано по преценка на страните (с изключение на клаузата за момента на влизане в сила на споразумението), без това да противоречи на Насоките за кандидатстване, административния договор и приложенията към него. Освен допълнения, допустимо е единствено премахването на клаузи, за които Управляващият орган изрично е посочил в образеца, че попълването им е по преценка на страните. Не е допустимо модифициране на клаузи в образеца на Споразумение. Всякакви изменения в споразумението се извършват само в писмена форма и се представят на Управляващия орган чрез ИСУН.

5. Декларация за минимални помощи, в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (Приложение V). В случай на настъпила промяна в представителната власт, след подаване на проектното предложение се изисква предоставянето на тази декларация от новото лице, което официално представлява кандидата/партньора;

6. Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН – Приложение XXII в случай, че същото не е подадено чрез „Профили за е-отчитане“ в ИСУН;

7. Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН – Приложение XXIII в случай, че същото не е подадено чрез „Профили за е-отчитане“ в ИСУН.

8. Счетоводна политика на кандидата и партньорите, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност, ако е приложимо.

Прилага се от ЮЛНЦ в случай че в бюджета на проектното предложение са планирани за него разходи в режим „непомощ“ и документът не е публично оповестен. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.

Освен посочените по-горе документи, бенефициентът и всички партньори следва да представят:

1. Удостоверение, потвърждаващо че бенефициентът/партньорът не е обявен в процедура по ликвидация, издадено от съответния оторизиран орган не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето им от бенефициента;

2. Удостоверение, потвърждаващо че бенефициентът/партньорът не е обявен в процедура по несъстоятелност, издадено от съответния оторизиран орган не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето им от бенефициента;

3. Удостоверение от Националната агенция за приходите за липса на задължения на бенефициента/партньора, издадено не по-рано от 3 месеца преди датата на представянето му;

4. Удостоверение от общината по седалището на бенефициента/партньора за липса на задължения на бенефициента, издадено не по-рано от 3 месеца преди датата на представянето му – не се отнася за бенефициент/партньор, чието седалище е на територията на Столична община (в този случай проверката се прави по служебен път);

5. Свидетелство за съдимост на всички лица, представляващи бенефициента/партньора, издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му;

6. Нотариално заверено пълномощно, в случаите, когато административният договор за безвъзмездна финансова помощ ще бъде подписан от лице, различно от законния/ите представител/и на бенефициента.

7. Удостоверение от Главна инспекция по труда, че бенефициентът и партньорите нямат влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, за нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 - 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган.

За обстоятелствата по документите по т. 1, 2, 3, 5 и 7 УО извършва служебна проверка при възможност за това. В този случай документите няма да бъдат изисквани от съответния кандидат. УО си запазва правото да изиска допълнителни документи за удостоверяване на съответните обстоятелства.

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента, са описани в приложения административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование” 2021-2027 (*Приложение XIII към Условиата за изпълнение*) и общите условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритети 1, 2 и 3 по Програма „Образование” (*Приложение XIV към Условиата за изпълнение*), които са неразделна част от административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. В процеса на изпълнение на проекта, бенефициентът следва да се придържа към правилата и процедурите, описани в Условия за възстановяване на разходите по процедура BG05M2OP001-3.003 „Достъп на уязвими групи и непедagogически персонал до висше образование” – *Приложение XVII от Условиата за изпълнение*.

27. Приложения към Условиата за кандидатстване:

Приложения за попълване и подаване в ИСУН:

- Образец на декларация на кандидата/партньора при кандидатстване (Приложение I);
- Образец на декларация за партньорство (Приложение II);
- Образец на Помощна таблица ДВО и Указания за попълване на помощна таблица – (Приложение III);
- Образец на автобиография (Приложение IV);
- Образец на декларация за минимални помощи (Приложение V);
- Образец на декларация за разграничаване на неикономическата от икономическата дейност (Приложение VI);

Приложения за информация:

- Формуляр за кандидатстване с проектно предложение (Приложение VII);
- Указания на УО за попълване на електронен формуляр за кандидатстване по процедурата (Приложение VIII);
- Режим на помощ – нормативна уредба и анализи (Приложение IX);
- Критерии и методология за оценка на проектни предложения по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор на проектни предложения „Достъп на уязвими групи и непедagogически персонал до висше образование” (Приложение X);
- Таблица на единичните разходи и еднократните суми по Програма „Образование” 2021-2027 (ТЕРЕС-ПО) и екселски файл Актуализация-ДВО (Приложение XI);

- Указание НФ-1 от 09.01.2024 г. на министъра на финансите за третиране на данък върху добавена стойност (ДДС) като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВОМР) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г. (Приложение XII);

Приложения към Условието за изпълнение:

- Образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ (Приложение XIII);
- Общи условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритети 1,2 и 3 от Програма „Образование“ (Приложение XIV);
- Образец на декларация за нередности (Приложение XV);
- Образец на Финансова идентификация (Приложение XVI);
- Условия за възстановяване на разходите по процедура „Достъп на уязвими групи и непедagogически персонал до висше образование“ (Приложение XVII);
- Споразумение за партньорство (Приложение XVIII);
- Въпросници за мониторинг на изпълнението (Приложение XIX);
- Образец на Контролен лист за проверка за наличие на нарушение/ограничаване на основни права по Хартата на основните права на ЕС и по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания– (Приложение XX).
- Таблица „Изменение на бюджет“ (Приложение XXI);
- Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН – (Приложение XXII);
- Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН – (Приложение XXIII);